

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	10519 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	10519
Назва ОП	Українська мова і література
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Семенов Олена Миколаївна, Косенчук Юлія Геннадіївна, Кулик Олена Дмитрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	17.10.2023 р. – 19.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/64881>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/65074>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП “Українська мова і література” другого (магістерського) рівня вищої освіти за сп. 014 Середня освіта, предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), яка реалізується у ДВНЗ “Ужгородський Національний університет”, скерована на формування особистості конкурентноздатного та висококваліфікованого професіонала у сфері освіти, спроможного вирішувати складні професійні завдання в галузі освіти, лінгвістики, літературознавства, педагогіки, психології та фахових методик, що суголосно зі стратегією ЗВО забезпечення позитивного іміджу УжНУ, лідерства його на основних вітчизняних і зарубіжних профільних ринках, зокрема й ринку освітніх послуг. З опертям на результати акредитаційної експертизи ОП ЕГ констатувала відповідність визначеним критеріям, зокрема: цілі ОП корелюють з цілями стратегії розвитку ЗВО, віддзеркалених в Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ “Ужгородський національний університет” на 2015-2025 рр.; у процесі розроблення й оновлення ОП ураховано потреби різних груп стейкхолдерів та тенденції розвитку спеціальності, ринку праці; структура та зміст ОП відповідають вимогам чинного законодавства та предметній області спеціальності 014 Середня освіта; ОК уможливають досягти заявлених цілей та ПРН; наявна можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії ЗдВО; правила прийому на навчання чіткі, зрозумілі, недискримінаційні, відповідають вимогам чинного законодавства; правила визнання результатів навчання (академічна мобільність, неформальна освіта), отриманих в інших закладах освіти, відповідають загальноєвропейським принципам; забезпечено академічну свободу, студентоцентризм, зв'язок навчання та досліджень, дотримання академічної доброчесності, прозорість контрольних заходів; наявний науково інтелектуальний кадровий склад; підтримка здобувачів освіти й НПП (що сприяє формуванню сприятливого соціально-психологічного клімату й запобігас виникненню конфліктних ситуацій); публічність інформації, цифровізація освітнього середовища, належний рівень матеріально-технічного забезпечення; дієва внутрішня система забезпечення якості вищої освіти. З огляду на зазначене ЕГ переконалась у тому що освітній процес на ОП цілісний і реальний, позитивно оцінила за критеріями оцінювання якості ОП. Недогляди, які ЕГ виявила в контексті реалізації ОП, не є критичними. Гарант і долучені до реалізації ОП під час зустрічей засвідчили, що вже працюють над усуненням низки прогалин. Перспективи розвитку ОП ЕГ вбачає в розширенні можливостей: перегляду й удосконалення ОК й ВК в ОП; активного залучення ЗдВО до програм академічної мобільності; участі стейкхолдерів в удосконаленні та реалізації ОП; залученні НПП і ЗдВО ОП до міжнародних проєктів, грантових програм.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильних сторін не зафіксовано, оскільки ОП за Критеріями 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. Позитивні практики: 1. Чітко означений регіональний контекст, підготовка вчителів української мови і літератури з урахуванням потреб національних спільнот, що вирізняє означену ОП з-поміж інших аналогічних (частина випускників ОП працює в ЗЗСО Закарпаття, частина – в Угорщині, Словаччині викладають українську мову зовнішньо переміщеним учасникам освітнього процесу). 2. Авторський курс викладача ОК “Основи авторського права та академічної доброчесності”, представлений на освітній платформі “Дискурс”, як результат участі НПП у проєкті “DESTIN. Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism” (2018-2021 рр.). 3. Постійний розвиток інклюзивного середовища як простору ЗВО, що спрямований на створення рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу, незалежно від їхніх особливих освітніх потреб. 4. Послідовне й систематичне вдосконалення матеріально-технічної бази ЗВО (а саме: раціональне використання системи ДН Moodle, якісні навчально-методичні матеріали, авторські курси, що забезпечують практико-орієнтоване спрямування ОП, сучасні довідники, навчальні посібники, вебіари, тестування, введення блогів що дозволяє здобувачам переглядати їх у безпечних місцях під час воєнних подій та сприяє формуванню ПРН), що сприяє якісній професійній підготовці ЗдВО, зокрема й на ОП, на високому рівні.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Відсутність обов'язкових ОК, які охоплювали би питання методики навчання укр. літератури в ЗЗСО, та ОК, що вповні забезпечували б РН4 в частині “Застосовує сучасні методики <...> для <...> здійснення професійної діяльності”. Рекомендуємо гарантові, РГ ОП до початку 2024/25 н.р. розглянути можливість введення додаткових ОК методичного спрямування для досягнення РН4 у контексті “застосовувати сучасні методики <...> для <...> здійснення професійної діяльності”, зважаючи на проф. кваліфікацію “вчитель української мови і літератури”. 2. Досягнення РН6 забезпечено лише через один ОК8, РН17 – ОК9, РН18 – ОК11, РН19 – ОК9. Рекомендуємо гарантові, РГ ОП до початку 2024/25 н.р. переглянути актуальність означених РН для реалізації мети ОП. 3. Придатність випускників до працевлаштування в ОП подана широко, почасти не відповідає професійній кваліфікації “вчитель української мови і літератури” (посада 231), почасти не підкріплена змістом ОК (посада 2359.2). Рекомендуємо гарантові, РГ ОП до початку 2024/25 н.р. під час оновлення ОП в пункті 4 зазначити лише первинні посади з урахуванням проф. кваліфікації “вчитель української мови і літератури”. 4. Програма фахового вступного випробування не вповні відповідає предметній області спеціальності, оскільки не охоплює питань із методики навчання укр. мови і літ. Рекомендуємо фаховій атестаційній комісії під час розроблення Програми для вступної кампанії 2024 року врахувати особливості ОП, додати питання з методики навчання укр. мови і літ. 5. У вступі до магістерської роботи відсутній складник “Апробація результатів дослідження”, публікації наявні лише у кількох ЗдВО. Рекомендуємо гарантові, РГ, НПП до початку 2024/25 н.р. проаналізувати структурні складники вступу; провести аналіз публікаційної активності ЗдВО, стимулювати їх до написання наукових статей. 6. Більшість тем кваліфікаційних робіт зорієнтовані не на спеціальність 014.01, а на 035.01. Рекомендуємо гарантові, РГ, НПП увідповіднити тематику кваліфікаційних робіт спеціальності ОП. 6. Відсутність у Положенні про дипломну роботу

розділу, який визначає процедури перевірки кваліфікаційних робіт на автентичність. Рекоменуємо ЗВО протягом 2023/24 н.р. до означеного Положення додати розділ про інтерпретацію результатів перевірки документів системами Unicheck, Strikeplagiarism.com, рекомендовані показники оригінальності робіт. 7. Відсутні підписи посадових осіб в Наказі “Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2023-2024 н.р.”, Гендерному плані та Положенні про Центр гендерної освіти. Рекоменуємо ЗВО протягом поточного н.р. оформити означені документи згідно з вимогами до ведення нормативної документації ЗВО. 8. На вебсторінках Центрів гендерної освіти, гуманітарно-виховної роботи, працевлаштування, кар’єри, студради не висвітлено актуальну інформацію за 2022/23 рр. Рекоменуємо відповідальним за наповнення означених вебсторінок протягом поточного навчального року відзеркалити інформацію за 2023 рр., систематично оновлювати оприлюднену інформацію.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП скерована на формування особистості конкурентноздатного та висококваліфікованого професіонала у сфері освіти (див. ОП-2022 (<http://surl.li/misqw>) ОП-2023 (<http://surl.li/misrr>), передбачає здобуття ЗдВО фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, здатність вирішувати професійні завдання у сфері професійної діяльності. Особливість ОП – зорієнтованість її змісту на професійну підготовку, зокрема поглиблене вивчення фундаментальних, професійно орієнтованих теоретичних та практичних дисциплін, набуття досвіду практичної діяльності випускника в освітній та науково-дослідницькій сферах, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності професіонала на сучасному ринку праці. ОП розроблена з урахуванням місії ДВНЗ “УжНУ”, яка відзеркалена у Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ “Ужгородський національний університет” на 2015-2025 рр. (<http://surl.li/ahkxh>) і полягає, зокрема, у підготовці “нової генерації фахівців, здатних забезпечити позитивні зміни в економіці регіону, професіоналів, які вміють комплексно поєднувати дослідницьку та підприємницьку діяльність”. Реалізація ОП корелює зі стратегічними цілями ЗВО, зокрема в контексті інноваційної трансформації змісту і форм освіти, приведення освітнього процесу в університеті у відповідність до сучасних умов ринку праці, забезпечення формування сучасних компетенцій студентів (див. п. 2.1, ціль 1); інформатизація процесу навчання і викладання (див. п. 2.1, ціль 2) тощо. Окрім того, визначені напрями подальшого вдосконалення ОП корелюють з операційними цілями ЗВО, з-поміж яких: удосконалення вибіркового складника навчальних планів, зміцнення зв’язків із роботодавцями, удосконалення практичної підготовки студентів (у межах завдань цілі 1) – реалізовано під час систематичного оновлення ОП; удосконалення дистанційних освітніх технологій на основі віртуального навчання (у межах завдань цілі 2) – реалізовано через навчання з використанням платформ та сервісів дистанційного навчання (Moodle, Google Meet й ін.); розбудова регіональної платформи співпраці органів місцевого самоврядування, організацій роботодавців та підприємців (див. п. 3) – реалізовано через співпрацю з роботодавцями та представниками органів місцевого самоврядування. Керівник ЗВО, гарант, представники менеджменту продемонстрували чітке бачення значення ОП для подальшого забезпечення лідерства університету на основних профільних ринках, зокрема щодо підготовки педагогічних кадрів. Отже, ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ЗВО. Водночас ЕГ зауважила, що в ОП трапляється застаріла термінологія («заклад вищої освіти I-IV рівнів акредитації», «навчально-виховний процес»).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОП затверджена вченою радою ДВНЗ “УжНУ” 2023 р., розроблена з урахуванням потреб ринку праці у висококваліфікованих учителях української мови і літератури в ЗЗСО. Затвердження ОП, а також оновлення її відбувалося з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів): представників академічної спільноти (шляхом рецензування ОП, <http://surl.li/miqox>, <http://surl.li/miqpk>, <http://surl.li/miqpr>, <http://surl.li/miqro>; моніторингу змісту ОП, <http://surl.li/ltzki>); здобувачів вищої освіти та випускників ОП (опитувань ЗдВО щодо проходження педагогічної практики в ЗЗСО, <http://surl.li/ltzgz>, якості надання освітніх послуг <http://surl.li/ltzif>, <http://surl.li/ltzit>, моніторингу змісту ОП <http://surl.li/ltzki>, <http://surl.li/ltzql>, а також через представників студентської спільноти, які є членами Вченої ради філологічного факультету); представників роботодавців (моніторингу змісту ОП <http://surl.li/ltzki>; <http://surl.li/ltzql>, анкетувань <http://surl.li/ltzre>, рецензування (<http://surl.li/miqra>). Пропозиції враховано в контексті методичної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури (РН1, РН2, РН 4, РН5, РН 7, РН14), практичної діяльності в освітній та науково-

дослідницькій сферах (РН 2, РН 6, РН9, РН15, РН 16, РН 17, РН18, РН 20) й ін. Також проекти ОП, які оприлюднюють на офіційному сайті ДВНЗ “УжНУ” (<http://surl.li/giabx>), містять електронну адресу, на яку стейкхолдери мають змогу надсилати зауваження та пропозиції. Здобувачі, представники академічної спільноти та студентського самоврядування під час зустрічей з ЕГ підтвердили співпрацю на етапі розроблення ОП та в процесі її оновлення. Вищезазначене уможливорює висновувати про врахування запитів різних груп стейкхолдерів на етапі проектування й оновлення ОП. Водночас ЕГ зацентрувала увагу на тому, що оприлюднені рецензії представників академічної спільноти та роботодавців не містять рекомендацій/зауважень/побажань розробникам ОП, що свідчить про формально-бюрократичний підхід до рецензування ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та ПРН розробники визначали з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. Вивчення потреб ринку праці здійснювали з оперттям на аналіз відкритих джерел інформації, взаємодію із закладами вищої освіти, що готують фахівців за аналогічними ОП, моніторинг запитів роботодавців щодо підготовки вчителів української мови і літератури для ЗЗСО Закарпатської області, моніторинг інформації у міському та обласному відділі освіти. З урахуванням з'ясованих потреб було визначено й сформульовано цілі та програмні результати РН 2, РН 3, РН 4, РН 5, РН 6, РН 7, РН 11, РН 12, РН 16, РН 18, РН 20 (ОП-2023). Під час інтерв'ювання керівник і представники менеджменту ЗВО запевнили в зорієнтованості на регіональний ринок праці, РГ розробників ОП підтвердила систематичне його дослідження, зокрема шляхом зворотного зв'язку з випускниками (на вебсторінці інфо-центру, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60956>, розміщено інформацію щодо працевлаштування випускників) та ЗЗСО під час організації практичної підготовки ЗдВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60859>). Випускники, присутні на зустрічі з ЕГ, підтвердили, що працюють у ЗЗСО Закарпатської області, але запевнили, що працевлаштування не обмежується лише однією областю. Галузевий і регіональний контексти ураховані в змістовому наповненні окремих ОК (ОК1, ОК 2, ОК3, ОК4, ОК5, ОК6, ОК7, ОК12) і передбачені в результатах навчання (РН 1, РН 2, РН 4, РН 8, РН 9, РН 10, РН 11, РН 12, РН 14, РН 15, РН 16, РН 17, РН 18). Вивчення досвіду реалізації аналогічних українських та іноземних ОП відбувається шляхом аналізу відкритих джерел інформації (на етапі розроблення ОП – див. відповідь на запит п. 1 – до уваги взято досвід ОП Пряшівського університету (Словаччина), ЧНУ імені Юрія Федьковича й ін.; на етапах оновлення – аналогічних ОП в УДПУ ім. П. Тичини, ПНУ ім. В. Стефаніка, ЛНУ ім. І. Франка, Рівненський державний гуманітарний університет, Миколаївський національний університет ім. В. Сухомлинського; Інституту слов'янської філології Ягеллонського університету (Польща), кафедри україністики Варшавського університету); взаємодії із ЗВО, науковими установами, зокрема у процесі стажувань та участі в конференціях (<https://cutt.ly/3wnsokgj>, <https://cutt.ly/JwnsoAnW>, <https://cutt.ly/Dwnspnst>, <http://surl.li/luikd>); у межах договорів про співпрацю (<http://surl.li/mamjw>). Структуру та зміст аналогічних освітніх українських та іноземних програм було проаналізовано та адаптовано з урахуванням фокусу ОП, передусім через акцент на практичне оволодіння українською мовою і літературою (РН1, РН14, РН17 тощо), методику викладання або навчання, що передбачає проведення досліджень (РН 2, РН 4, РН 6, РН 20 тощо). Отже, під час проектування ОП ураховано тенденції розвитку спеціальності, а також досвід реалізації подібних ОП в українських та іноземних ЗВО.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти ПРН цієї ОП вибудовані на основі дескрипторів Національної рамки кваліфікацій та відповідають вимогам 7 кваліфікаційного рівня й узгоджені з Проектом стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта на другому (магістерському) рівні вищої освіти (<http://surl.li/gohag>). Зокрема ОП уможливорює: набуті спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичного осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань (віддзеркалено в РН1, РН3, РН4, РН6, РН9, РН10, РН11, РН12, РН13); розвинути спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень з методики навчання української мови і літератури у ЗЗСО (в РН3, РН4, РН8, РН16); набуті здатностей інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах (в РН5, РН7); розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності (в РН7, РН20); зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються (в РН14); управляти робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів (в РН19, РН20); розвинути відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів (в РН6, РН19); здатності продовжувати навчання з високим ступенем автономії (в РН2). Отже, ОП дозволяє досягти результатів навчання, що відповідають вимогам 7 кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильних сторін за Критерієм 1 не зафіксовано, оскільки ОП не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. Позитивні практики: ОП має чітко означений регіональний контекст, що підтверджено: 1) співпрацею зі стейкхолдерами-роботодавцями, представниками міського та обласного відділів освіти; 2) працевлаштуванням випускників у ЗЗСО Закарпатської області; 3) специфікою ОК 4 “Методика викладання української мови в класах із мовами навчання національних меншин”; 4) проблематикою частини наукових досліджень здобувачів (пов’язана з літературою закарпатських письменників, фольклором Закарпаття, діалектними особливостями регіону й ін.). Чітко означений регіональний контекст в ОП підтверджений працевлаштуванням випускників (частина з них працює в ЗЗСО Закарпаття, частина – в Угорщині, Словаччині, Німеччині викладачами української мови) та відмічений роботодавцями, що вирізняє означену ОП з-поміж інших аналогічних.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. В ОП наявна застаріла термінологія («заклад вищої освіти I-IV рівнів акредитації», «навчально-виховний процес»). Рекомендуємо гарантові, робочій групі ОП до початку 2024/2025 н.р. під час оновлення ОП проаналізувати її зміст й усунути застарілі терміни. 2. Рецензії стейкхолдерів не містять рекомендацій/зауважень/побажань розробникам ОП, що свідчить про формально-бюрократичний підхід до рецензування ОП. Рекомендуємо гарантові, робочій групі ОП, відповідальним за забезпечення якості освітнього процесу до початку 2024/2025 н.р. усунути формально-бюрократичний підхід до рецензування ОП з метою реалістичного урахування потреб заінтересованих сторін задля подальшого вдосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП відповідає вимогам Критерію 1, зокрема в контексті формулювання цілей освітньої програми, що корелюють зі стратегічними напрямами розвитку ДВНЗ “УжНУ”, визначеними в Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ “Ужгородський національний університет” на 2015-2025 рр. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>) (підкритерій 1.1), урахування позицій та потреб стейкхолдерів (підкритерій 1.2), тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм (підкритерій 1.3). ПРН, заявлені в ОП, відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для 7 кваліфікаційного рівня (підкритерій 1.4). Визначені ЕГ слабкі сторони не є критичними, й не знижують якості ОП, а лише скеровують на подальше вдосконалення наявної системи перегляду й оновлення ОП. З урахуванням того, що підкритерії 1.3., 1.4. цілком відповідають вимогам, підкритерії 1.1., 1.2 – мають більш повно відповідати вимогам Критерію 1, ЕГ констатує, що ОП відповідає Критерію 1 за рівнем В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП уможливив з’ясувати: загальний обсяг її становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам до організації другого (магістерського) рівня вищої освіти, Закону України “Про вищу освіту” (р. II, ст. 5, пп. 6). Із них 67 кредитів ЄКТС (74,4 %) – обов’язкові компоненти, 23 кредити ЄКТС (25,6 %) – вибіркові, що відповідає вимогам законодавства. Для практичної підготовки (ОК09 “Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти”, ОК10 “Педагогічна практика в закладах освіти”, ОК11 “Науково-дослідна практика (виробнича)”) передбачено 18 кредитів ЄКТС (20 % від загального обсягу ОП). Практична підготовка спрямована на становлення здобувача вищої освіти як вчителя української мови і літератури в ЗЗСО та дослідника. Отже, обсяг ОП та ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти. Стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти немає.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП чітко структурована, ОК логічно пов'язані в систему, що сукупно формує компетентності, потрібні для розв'язання комплексних завдань і проблем у галузі середньої освіти та науки в процесі педагогічної, дослідницької діяльності. ОП, згідно з навчальним планом, уміщує цикли освітніх компонентів загальної та професійної підготовки ЗдВО включно з педагогічною практикою в ЗЗСО (I-II с.), з педагогічною практикою в закладах освіти (III с.), науково-дослідною практикою (III с.) та написанням кваліфікаційної роботи (III с.). Вибіркові ОК в циклах загальної та професійної підготовки запропоновані у I та II семестрах. ОК циклу ЗП скеровані на розвиток спеціалізованих умінь, необхідних для здійснення наукового дослідження в конкретній філологічній галузі (РН4, РН5, РН8, РН9, РН10, РН11, РН12, РН14, РН15, РН20) – ОК1–ОК2 (ЗП) – 8 кр. ЄКТС, 12% обов'язкових ОК. ОК ПП спрямовані на критичне осмислення актуальних проблем сучасної української літератури (РН8, РН9, РН10, РН12, РН14) – ОК3 (5 кр. ЄКТС, 7,5% об. ОК), розширення знань методичного спрямування (РН1, РН2, РН3, РН5, РН9, РН10, РН11, РН12, РН13, РН14, РН20) – ОК4–ОК6 (12 кр. ЄКТС, 18% об. ОК), методологічного спрямування (РН4, РН8, РН9, РН10, РН12, РН15) – ОК7 (4 кр. ЄКТС, 6% об. ОК), авторського права та академічної доброчесності (РН2, РН4, РН6, РН16, РН20) – ОК8 (3 кр. ЄКТС, 4,5% об. ОК), практичної підготовки (РН1, РН2, РН3, РН4, РН7, РН10, РН11, РН12, РН13, РН14, РН15, РН17, РН18, РН19) – ОК9–ОК11 (18 кр. ЄКТС, 15% об. ОК), виконання кваліфікаційної роботи (РН4, РН8, РН9, РН10, РН11, РН12, РН14, РН16, РН20) – ОК12 (16,5 кр. ЄКТС, 24,6% об. ОК), атестацію (РН3, РН8, РН9, РН10, РН11, РН12, РН13, РН14, РН15, РН16,) – ОК13 (1,5 кр. ЄКТС, 2,2% об. ОК). Отже, структура та зміст ОП уможливають досягти заявлених цілей та РН. Однак, зважаючи на те, що ОП передбачає присвоєння професійної кваліфікації вчитель української мови і літератури, ЕГ вважає дискусивним відсутність в обов'язкових; 1) ОК, які охоплювали би питання методики навчання української літератури у ЗЗСО; 2) ОК, що вповні забезпечували би РН4 в частині “Застосовує сучасні методики та технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності”. Під час зустрічей ЕГ з'ясувала, що частково питання методики навчання літератури висвітлюються (за словами гаранта, “розсіяні між іншими дисциплінами”) в межах ОК3, ОК6. РН4 у контексті набуття здатності “застосовувати сучасні методики та технології <...> для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності” забезпечений лише у межах ВК “Традиційне і нове в сучасній лінгводидактиці”, а вже в контексті “забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі” це й же РН4 реалізований вповні, зокрема, через ОК7, ОК8, ОК11, ОК12. Привертає увагу і той факт, що досягнення РН6 забезпечується лише через один ОК – ОК8, РН17 через ОК9, РН18 через ОК11, РН19 через ОК9, що викликає сумнів щодо актуальності обраних РН для реалізації мети ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП зорієнтований на сп. 014 Середня освіта, предметну сп. 014.01 СО (Українська мова). Простежуємо відповідність змісту ОП об'єктам вивчення та діяльності предметної області, зокрема організація і забезпечення освітнього процесу у ЗЗСО, пов'язаного із викладанням української мови і літератури; педагогічними теоріями, концепціями, м-ками викладання освітніх і спец. дисциплін, зокрема сучасними тенденціями у галузі м-ки навч. укр. мови в класах з мовами навчання націон. меншин. ОП відповідає теоретичному змісту предметної області, адже передбачає осмислення сучасних теорет. засад фундамент. і прикл. наук галузі, достатніх і необхідних для проведення досліджень та/або провадження інноваційної д-сті. ОП передбачає інтеграцію проф. знань із загального мовознавства (ОК1), теорії літ. й основ естетики (ОК2), актуальних проблем сучасної укр. літ. (ОК3), м-ки викл. укр. мови в класах із мовами навчання націон. меншин (ОК4), методик викл. мовознавчих і літературознавчих дисц. у ЗО (ОК5, ОК6), методологічних засад літературознавства (ОК7), основ авторського права та академічної доброчесності (ОК8), що у поєднанні з практ. підготовкою (ОК9, ОК10 ОК11) забезпечує передумови для успішної фахової діяльності у ЗО та проведення пед. дослідження. Отже, ЕГ констатує відповідність змісту ОП предметній області сп. 014 Середня освіта за предм. сп. 014.01 СО (Українська мова і література), однак зауважує на тому, що в ОП: 1) придатність випускників до працевлаштування подана широко, почасти не відповідає професійній кваліфікації “вчитель української мови і літератури” (посада 231), почасти не підкріплена змістом ОК (посада 2359.2); 2) зміщено акценти: в ОК філологічного спрямування на літературознавство (3 ОК – ОК2, ОК3, ОК7 – 13 кр.) на противагу мовознавству (1 ОК – ОК1 – 4 кр.); в ОК методичного спрямування – на надання освіти в галузі вищої (2 ОК – ОК5, ОК6 – 8 кр.), на противагу середній (1 ОК – ОК4 – 3 кр.); в тематиці кваліфікаційних робіт 2022/2023, 2023/2024 н.р. (<http://surl.li/malxx>; <http://surl.li/malyj>; <http://surl.li/malgz>; <http://surl.li/malzs>) – на сп. 035.01 Філологія (Українська мова і література) на противагу сп. 014.01 СО (Українська мова і література). За словами гаранта та НПП, у кваліфікаційних роботах філологічного спрямування є методичний розділ/параграф. Аналіз методичних рекомендацій (див. РП ОК12 в ІС та відповідь на п. 8 запиту ЕГ) засвідчує, що в них не зацентовано увагу на тому, який тип методичного матеріалу має бути представлений у розділі/параграфі, яким має бути його змістове наповнення, які результати має продемонструвати випускник щодо реалізації себе як учителя укр. мови і літ. Із зазначеного вище ЕГ висновувала, що в процесі чергового оновлення ОП варто приділити більше уваги сп. 014.01 СО (Українська мова і література), зокрема в аспекті зазначення посад для випускників ОП; формування освітніх компонент, розподілу кредитів; формулювання тем та змістового наповнення методичного розділу/параграфа у кваліфікаційних роботах.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП передбачає вибір ЗдВО дисциплін обсягом 23 кредити ЄКТС (25,6% від загального обсягу ОП), що відповідає п.15 ч.1 ст.62 Закону України “Про вищу освіту”. Формування індивідуальної освітньої траєкторії ЗдВО відбувається з оперттям на Положення про організацію освітнього процесу в ЗВО (<http://surl.li/uvcv>), Положення про індивідуальне навчання (<http://surl.li/ahqel>), Положення про порядок реалізації здобувачами права на вільний вибір навчальних дисциплін (<http://surl.li/uokf>). Згідно з п.6.2.3 Положення (<http://surl.li/uvcv>) вибіркового складника начального плану має становити не менше 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для певного рівня вищої освіти, до вибіркової частини включаються навчальні дисципліни загальної (інваріантної до спеціальності) підготовки, що забезпечують формування загальних компетентностей, навчальні дисципліни щодо засвоєння іноземних мов (із вибором мови), а також навчальні дисципліни спеціалізацій (п.6.2.3 <http://surl.li/uvcv>, п. 2.2. <http://surl.li/baebk>), рекомендований обсяг ОК, як правило, 3 і більше кредити ЄКТС (п.6.2.3. <http://surl.li/uvcv>). Вибіркові дисципліни, згідно з навчальним планом, викладають на 1-му році навчання. ЗдВО обирають 1 вибірково дисципліну із загальноуніверситетського каталогу (<http://surl.li/lvinh>) і 5 з кафедрального (<http://surl.li/lvinz>, <http://surl.li/lviol>). Порядок вибору дисциплін, визначений в Положенні (<http://surl.li/uokf>), передбачає можливість вибору ОК як у межах дисциплін начального плану ОП, на якій навчається ЗдВО, так й іншої ОП того ж рівня ВО, або ОП іншого рівня ВО. Зауважимо, що обрані ЗдВО ВД або блоки дисциплін затверджує декан (директор інституту/філії) (п. 2.6. Положення <http://surl.li/uokf>). Означене Положення також регламентує порядок дій у випадку, якщо ЗдВО відмовлено у здійсненню ним виборі або зміні ЗдВО вибору після затвердження. Анотації/слабуси вибіркового ОК розміщено на вебсторінках університетського сайту (<http://surl.li/lvinh>, <http://surl.li/lvinz>, <http://surl.li/lviol>). Під час інтерв'ювання ЕГ переконалася, що ЗдВО усвідомлюють процедури реалізації права на вибір (навели приклади з власного досвіду, як обирали дисципліни, що відповідають їхнім індивідуальним інтересам). ІНП здобувачів (<http://surl.li/mixxs>, <http://surl.li/mixze>), засвідчили, що ЗдВО обирали 5 дисциплін з кафедральних каталогів, 1 із загальноуніверситетського. Отже, структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Однак, дозволений вибір лише 1 дисципліни із загальноуніверситетського каталогу на протигагу 5 із кафедральних (див. НП ОП) значно звужують реальні можливості студентів обирати дисципліни, що відповідають їхнім індивідуальним інтересам.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП передбачає практичну підготовку ЗдВО в обсязі 18 кредитів ЄКТС: у II с. ЗдВО проходять педагогічну практику в ЗЗСО (6 кр.; 4 тижні), у III с. педагогічну практику в ЗО (6 кр.; 4 тижні) та науково-дослідну (6 кр.; 4 тижні). Практична підготовка ЗдВО відбувається з оперттям на Положенням про практику (<http://surl.li/ahrml>). Метою педагогічної практики є залучення ЗдВО до педагогічної діяльності в ЗЗСО, формування компетентностей вчителя української мови і літератури (ЗК3–ЗК7, ЗК9, ЗК10, ЗК13, ЗК16, ФК1, ФК4, ФК5, ФК7, ФК8, ФК10–ФК14). Базами практики є ЗЗСО, з якими укладено довгострокові або короткострокові договори (<http://surl.li/lvypa>). РП практики передбачає ознайомлення ЗдВО із освітнім процесом у базовій та старшій школі; проведення уроків; участь у різних формах педагогічної комунікації тощо. Метою практики в ЗО є оволодіння ЗдВО сучасними освітніми методиками роботи в ЗО й ін. (ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК10, ЗК11, ЗК13, ЗК16, ФК1, ФК2, ФК4, ФК8, ФК11–ФК14). Базами рекомендовано обирати ЗЗСО, ЗПТО, ЗФПО, ЗВО, кафедри української мови та літератури ДВНЗ “УжНУ” (Див. РП ОК10). Програма ОК10 (див. РП ОК10) передбачає те саме, що й педагогічна практика в ЗЗСО (за умови проходження її в ЗЗСО), а за умови проходження в ЗВО – ознайомлення з ОП, НП предметної спеціальності, РПНД, відвідування і взаємовідвідування занять; участь в роботі кафедри; підготовку лекцій та практичних занять, укладання тестів, проведення позааудиторного заходу тощо (Див. РП ОК10). Метою науково-дослідної практики є аналіз, систематизація, узагальнення зібраних ЗдВО матеріалів і написання на їх основі робочого варіанту магістерської роботи (ЗК1–ЗК5, ЗК8, ЗК15, ФК2, ФК3, ФК4, ФК6, ФК8). Базою практики є кафедри української мови та літератури ДВНЗ “УжНУ”. Результати інтерв'ювання ЗдВО й випускників уможливило констатувати спроможність практичної підготовки ЗдВО здобути ФК, однак, на думку ЕГ вибір ЗВО як бази педагогічної практики в ЗО не співвідноситься з присвоєнням професійної кваліфікації “вчитель української мови і літератури”. Результати опитувань щодо рівня організації практик (<http://surl.li/lvwgd>, <http://surl.li/miyib>) засвідчують задоволеність ЗдВО. Однак ЕГ зауважила на некоректних (щодо ролі реципієнтів під час практики) запитаннях в анкеті (<http://surl.li/miyib>). До прикладу, на запитання 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 13, 14, 15 не можуть відповісти ті, хто обрав базами практик ЗЗСО, ЗПТО, ЗФПО. До таких опитувань не були залучені роботодавці, вчителі та викладачі; у відповідь на п. 6 запиту ЕГ гарант зазначила, що планують провести їх в листопаді 2023 р. Під час інтерв'ювань ЗдВО, випускників, роботодавців ЕГ отримала позитивні відгуки про практичну підготовку. Гарант та РГ ОП зауважили, що усвідомлюють потребу зміщення акцентів у практичній підготовці ЗдВО з педагогічної діяльності у ЗВО до ЗЗСО. Також ЕГ звернула увагу на те, що РП практик (ОК9, ОК10) містять застарілу термінологію, зокрема “навчально-виховний процес”.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОП засвідчив, що вона передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Зокрема навички комунікації представлені в ОК4, ОК4, ОК5, ОК6, ОК9, ОК10 (ЗК6, ФК7, ФК13), аргументування ОК1, ОК4–ОК6, ОК8, ОК9, ОК10, ОК13 (ЗК11, ФК1, ФК5, ФК9), роботи з інформацією ОК1–ОК6, ОК8, ОК9–12 (ЗК2, ЗК16, ФК9), системного мислення ОК1, ОК2, ОК3, ОК5, ОК7, ОК8, ОК10–ОК12 (ЗК1, ФК2), мотивації ОК1–ОК6, ОК8, ОК9–ОК12 (ЗК9, ФК8), колаборації ОК4, ОК5, ОК8–ОК10 (ФК11), креативності ОК4–ОК5, ОК9–ОК12, (ЗК5, ФК8), лідерства ОК5, ОК9, ОК10 (ЗК10), командної роботи ФК9, ФК10 (ЗК7) й ін. На формуванні у ЗдВО соціальних навичок зацентровано увагу й у програмних результатах навчання, які, зокрема, скеровані на формування навичок керувати (РН19) працювати в команді (РН7), аналізувати (РН6), критично мислити (РН12), аргументувати (РН14), комунікувати (РН17) й ін. ЗдВО, які навчаються на ОП, набувають соціальних навичок й під час неформального навчання (<http://surl.li/lwgau>), участі громадському декану на відкритій зустрічі). Проведений аналіз та результати зустрічі з фокус-групою ЗдВО переконали ЕГ, що зміст ОП, ОК, та організація освітнього простору в ДВНЗ “УжНУ” вповні уможливають ЗдВО набутти необхідних для фахової діяльності соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОП “Середня освіта (Українська мова і література)” розроблена та введена в дію 2017 р., до затвердження Професійного стандарту за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)” (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №2736-20 від 23.12.2020 р.). У редакціях ОП 2022 р та 2023 р. ОП гарант та робоча група урахували Професійний стандарт шляхом часткового інтегрування компетентностей вчителя, передбачених цим стандартом, в компетентності ОП. ЕГ проаналізувала наскільки суголосні компетентності Професійного стандарту із компетентностями заявленими в ОП: загальні – громадянська (ЗК12), соціальна (ЗК7, ЗК11), культурна (ЗК15), лідерська (ЗК4), підприємницька (ЗК5); фахові компетентності суголосні з визначеним Стандартом переліком трудових функцій (професійних компетентностей) вчителя ЗЗСО, зокрема таких: А. Навчання учнів предметів, зокрема здатність забезпечувати здобуття учнів освіти державною мовою, формувати і розвивати мовно-комунікативні навички учнів (ФК1, ФК5, ФК11, ФК13, ФК14), Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу, зокрема здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність, здатність формувати спільноту учнів, у якій кожний відчуває себе її частиною, здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства (ФК7, ФК11, ФК13), В. Участь в організації безпечного і здорового середовища, готовність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів (ФК11, ФК12), Г. Управління освітнім процесом (ФК7, ФК14), Д. Безперервний професійний розвиток (ФК8, ФК10) й ін. Отже, в ОП 2023 р. ураховано вимоги Професійного стандарту за професією “Вчитель закладу загальної середньої освіти” шляхом часткового інтегрування в ОП компетентностей вчителя, передбачених означеним стандартом.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП, навчальних планів (що, зокрема, мають опертя на Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ “УжНУ” (<http://surl.li/uvcv>)) та розкладу занять, розміщеного за покликанням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/63939>, дає можливість висновувати, що обсяг ОП та окремих ОК в цілому реалістично віддзеркалює фактичне навантаження ЗдВО та уможливорює досягти ПРН. Перший навчальний рік складається з двох семестрів і передбачає 31 тиждень теоретичного навчання, 4 тижні практичної підготовки, другий навчальний рік складається з одного семестру і передбачає 8 тижнів практичної підготовки та 8 тижнів виконання кваліфікаційної роботи магістра. Обсяг ОК (обов'язкових і вибіркових), переважно, становить 4 кредити ЄКТС. Частка самостійної роботи обов'язкових ОК в циклі загальної підготовки становить 60% від загального обсягу навчального часу, професійної – 62%; вибіркових ОК в циклі загальної підготовки – 64%, професійної – 65%, що відповідає п. 6.2.5. Положення про організацію освітнього процесу в ЗВО (<http://surl.li/uvcv>) про те, що кількість годин аудиторних занять у розрізі навчальних дисциплін (у відсотках до загального обсягу навчального часу) для денної форми здобуття вищої освіти освітнього рівня магістр становить від 33% до 40% відсотків. Інтерв'ювання ЗдВО і випускників засвідчило, що вони задоволені обсягами навчального навантаження щодо аудиторної та самостійної роботи за даною ОП. Отже, обсяг ОП та окремих ОК є реалістичним і загалом дозволяє досягти ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Навчання за дуальною формою освіти на ОП не здійснюється

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильних сторін не зафіксовано, оскільки ОП за Критерієм 2 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. Позитивних практик не виявлено, наявні є нормою і відповідають Критерію 2.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Відсутність обов'язкових ОК, що: 1) охоплювали б питання методики навчання української літератури в ЗЗСО; 2) вповні забезпечували б РН4 в частині “Застосовує сучасні методики <...> для <...> здійснення професійної діяльності”. РН4 забезпечений у контексті означеної здатності лише в межах ВК “Традиційне і нове в сучасній лінгводидактиці”, а вже в контексті “забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі” це й же РН4 реалізований вповні в ОК7, ОК8, ОК11, ОК12. Рекомендуємо гарантові, РГ до початку 2024/25 н.р. під час оновлення ОП розглянути можливість введення додаткових ОК методичного спрямування для досягнення РН4 у контексті “застосовувати сучасні методики <...> для <...> здійснення професійної діяльності”, зважаючи на проф. кваліфікацію “вчитель української мови і літератури”. 2. Досягнення РН6 забезпечено лише через один ОК8, РН17 – ОК9, РН18 – ОК11, РН19 – ОК9, що викликає сумнів стосовно актуальності обраних РН для реалізації мети ОП. Рекомендуємо гарантові, РГ до початку 2024/25 н.р. під час оновлення ОП переглянути актуальність означених РН для реалізації мети ОП, увідповіднити РН і зміст ОК проф. кваліфікації вчителя. 3. В ОП придатність випускників до працевлаштування подана широко, почасти не відповідає проф. кваліфікації “вчитель української мови і літератури” (посада 231), почасти не підкріплена змістом ОК (посада 2359.2). Рекомендуємо зазначити лише первинні посади для випускників ОП (з урахуванням проф. кваліфікації та підкріплених змістом ОК). 4. В ОК філологічного спрямування зміщено акценти на літературознавство (3 ОК – ОК2, ОК3, ОК7 – 13 кр.) на противагу мовознавству (1 ОК – ОК1 – 4 кр.); в ОК методичного спрямування – на надання освіти в галузі вищої (2 ОК – ОК5, ОК6 – 8 кр.) на противагу середній (1 ОК – ОК4 – 3 кр.); в тематиці кваліфікаційних робіт на сп. 035.01 на противагу сп. 014.01. Рекомендуємо гарантові, РГ до початку 2024/25 н.р. під час оновлення ОП приділити більше уваги сп. 014.01, зокрема під час формування ОК, розподілу кредитів, формулювання тем та/або змістового наповнення методичного розділу/параграфу у кваліфікаційних роботах. 5. Дозволений вибір лише 1 ВК із загальноуніверситетського каталогу на противагу 5 із кафедральних звужує можливості ЗдВО обирати ВК, які відповідають їхнім інтересам. Рекомендуємо гарантові, РГ урівноважити в ОП розподіл ВК із загальноуніверситетського та кафедральних каталогів, розширити перелік, додавши ВК методичного спрямування, оскільки лише одна ВК («Традиційне і нове в сучасній лінгводидактиці») має означене спрямування. 6. Вибір ЗВО як однієї з баз педпрактики в ЗО не співвідноситься з присвоєнням проф. кваліфікації. Рекомендуємо гарантові, РГ проаналізувати назви, мету, завдання та бази практик, розглянути можливість змін у плані зміщення акцентів із пед. діяльності у ЗВО на ЗЗСО; розмежувати завдання та обов'язки ЗдВО під час проходження ними практик в ЗЗСО на ОП бакалаврського та магістерського рівнів. Додати зміни до ОП 2024/25 н.р.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

У контексті Критерію 2 ЕГ встановила відповідність рівневі В з опертям на такі висновки: обсяг ОП та ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для ЗдВО другого рівня вищої освіти (підкритерій 2.1.); зміст ОП чітко структурований, ОК взаємопов'язані в систему, уможливають досягти заявлених цілей та ПРН (підкритерій 2.2.); зміст ОП відповідає предметній спеціальності (підкритерій 2.3.); структура ОП передбачає можливості для реалізації ЗдВО індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема й через індивідуальний вибір ВК (підкритерій 2.4); забезпечено належний рівень практичної підготовки ЗдВО (підкритерій 2.5); приділено відповідну увагу розвитку у ЗдВО соціальних навичок (підкритерій 2.6); наявна відповідність професійному стандарту за професією “Вчитель закладу загальної середньої освіти” (підкритерій 2.7); обсяг ОП та окремих ОК реалістично віддзеркалює фактичне навантаження ЗдВО та уможливорює досягти ПРН (підкритерій 2.8); підкритерій 2.9 не застосовувався, оскільки навчання за дуальною формою освіти на ОП не здійснюється. Визначені ЕГ слабкі сторони не є перешкодою для досягнення визначених ОП програмних результатів навчання, тому ЕГ акцентує увагу на них не як на недоліках, а як на можливостях для вдосконалення ОП. З урахуванням того, що підкритерії 2.1., 2.6., 2.7., 2.8 цілком відповідають вимогам, підкритерії 2.2, 2.3., 2.4, 2.5 – мають більш повно відповідати вимогам Критерію 2, підкритерій 2.9. не застосовувався, ЕГ констатує, що ОП відповідає Критерію 2 за рівнем В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання розміщені у вільному доступі на сайті ДВНЗ “УжНУ” (<http://surl.li/cagqy>). Правила прийому у 2023 році розроблені Приймальною комісією ЗВО відповідно до норм українського законодавства у сфері вищої освіти та затверджені рішеннями Вченої ради та наказами ректора 4 квітня, 4 та 22 травня, 20 червня, 4, 20, 28 липня, 9, 18 серпня 2023 року. Документ охоплює 14 розділів, що віддзеркалюють усі етапи вступної кампанії, строки реєстрації заяв, організацію та проведення конкурсного відбору, спеціальні умови участі у вступній кампанії, рейтингові списки та рекомендацію до зарахування й інші необхідні для правил прийому складники. На сайті ДВНЗ “УжНУ” є додатки до Правил прийому (<http://surl.li/cagqy>), що полегшують абітурієнтові пошук інформації щодо вступу до ДВНЗ “УжНУ”. У розділі VII п. 7.7. Правил прийому вичерпно віддзеркалено інформацію про організацію та проведення конкурсного відбору й наведено формули розрахунку конкурсного бала (для здобуття ступеня магістра на основі НРК6 та НРК7 означена формула віддзеркалена в пп. 4 й передбачає розрахунок балів за оцінку тесту загальної навчальної компетентності ЄВІ; оцінку тесту з іноземної мови ЄВІ; оцінку ЄФВВ або фахового іспиту), що відповідає потребам вступників на ОП. Інформація про вступні випробування (<http://surl.li/lzwc>), програми їх (<http://surl.li/kgcxn>), розклади (<http://surl.li/lzgur>) розміщені у відкритому доступі на сайті ЗВО. Отже, Правила прийому на навчання в ДВНЗ “УжНУ” чіткі, зрозумілі, забезпечують вступників усією необхідною інформацією про вступ, не містять дискримінаційних положень та не суперечать Законам України “Про освіту” та “Про вищу освіту”.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Державному вищому навчальному закладі “Ужгородський національний університет” у 2023 році (<http://surl.li/cagqy>) визначають, зокрема, й вступ на другий (магістерський) рівень ВО. Для вступу на ОП на базі ОС бакалавра у 2023 році необхідно було скласти ЄВІ (тест загальної навчальної компетентності ЄВІ + тест з іноземної мови ЄВІ) та фаховий іспит зі спеціальності (+мотиваційний лист), на базі ОС магістра або ОКР спеціаліста – фаховий іспит зі спеціальності та співбесіду з іноземної мови в ДВНЗ “УжНУ” (як заміна ЄВІ 2023 року). Для вступу на ОП абітурієнту необхідно було скласти фаховий іспит зі спеціальності (<http://surl.li/mjaix>). Програма фахового вступного випробування для вступників на навчання для здобуття ОС магістр за спеціальністю 014 Середня освіта спеціалізацією 014.01 Середня освіта. Українська мова і література (на основі здобутого освітнього ступеня “бакалавр”, освітнього ступеня “магістр”, освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст”) включає завдання з української мови (загальні питання, історія української мови, діалектологія, лексикологія, лексикографія, фразеологія, фонетика, фонологія, морфологія, морфеміка, словотвір, синтаксис) та української літератури (фольклор, давня українська література, історія української літератури I половини XIX століття, історія української літератури II половини XIX століття, історія української літератури кінця XIX – початку XX століття, історія української літератури I половини XX століття, історія української літератури II половини XIX століття, сучасна українська література). Екзаменаційний білет складався з тестових завдань (1-25 – тестові завдання з української мови 25-50 – тестові завдання з української літератури). Оцінки фахового вступного випробування обчислювали за 200 бальною шкалою. За умови однакових конкурсних балів рейтинг вступників визначали пріоритетністю заяв, якщо ж пріоритети були однаковими – брали до уваги результати розгляду мотиваційних листів. Вимоги до написання мотиваційного листа віддзеркалено в Додаткові 8 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ДВНЗ “УжНУ” у 2023 році (<http://surl.li/lziwy>). Однак ЕГ зауважила, що програма фахового вступного випробування для вступників на ОП не охоплює питань з методики навчання української мови, методики навчання української літератури. Гарант та НПП під час інтерв'ювання підтвердили, що питання наявні лише з української мови і літератури. ЕГ констатує потребу внесення змін до Програми вступного фахового випробування, зокрема щодо питань з методики навчання української мови і літератури. Отже, правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти враховують особливості та фокус ОП, але програма фахового вступного випробування не вповні відповідає предметній області спеціальності 014.01 “Середня освіта (Українська мова і література)”, оскільки не охоплює питань з методики навчання української мови, методики навчання української літератури.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності урегульовано низкою нормативних документів ДВНЗ “УжНУ”: Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ “УжНУ” (<http://surl.li/cxtwt> 2016 р.), Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у ДВНЗ “УжНУ” (<http://surl.li/lzooa>, 2019 р.) та Положення про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці у ДВНЗ “УжНУ” (<http://surl.li/badzm>, 2020 р.). Означені документи відкриті для всіх учасників освітнього процесу й розміщені на вебсторінці Інфо-Центру за покликанням (<http://surl.li/giafc>). Згідно з п. 4.1. Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у ДВНЗ “УжНУ” (<http://surl.li/lzooa>) визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва із закладами-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з

використання системи оцінювання навчальних здобутків студентів, прийнятої у країні ЗВО, партнера, якщо в ній не передбачено застосування ECTS; згідно з п. 4.3. результати підсумкової атестації студентів у період навчання у закладі-партнері представляються за шкалою, прийнятою у вищому навчальному закладі-партнері, і переводяться у шкалу, прийняту у ДВНЗ “УжНУ”. У розділі 3 Положення (<http://surl.li/lzooa>) чітко і зрозуміло визначено порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС; п. 3.7. означеного розділу містить інформацію про підготовку відповідних документів для визнання набутих результатів навчання; п. 3.8. – про розгляд і рішення щодо визнання здобутих здобувачем освіти результатів навчання й ін. Означені документи, на думку ЕГ, відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Згідно з інформацією у ВСО на ОП відсутні практики визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Учасники освітнього процесу ознайомлені з можливостями визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, відповідними Положеннями (<http://surl.li/cxtwt>, <http://surl.li/lzooa>, <http://surl.li/badzm>), усвідомлюють послідовність дій у випадку потреби визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ДВНЗ “УжНУ” наявне Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі “Ужгородський національний університет” результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (<http://surl.li/badzh>) з опертям на яке відбувається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Згідно з п. 2.3 Положення право на визнання означених результатів поширюється на здобувачів усіх рівнів освіти, з п. 2.4. визнання дозволяється для навчальних дисциплін, які починають викладатися з II семестру, щоб у випадку невизнання ЗдВО міг пройти підготовку з відповідної дисципліни в повному обсязі, з п. 2.6. університет може визнати результати навчання, обсяг яких не перевищує 10% загального обсягу кредитів ЄКТС ОП, на якій навчається ЗдВО. Положення (п.2.7–п 2.11) урегульовує процедуру визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті: ЗдВО подає заяву на ім'я керівника структурного підрозділу не пізніше ніж за 30 днів до завершення семестру, що передує семестру, у якому передбачено вивчення дисципліни, яку перезараховують; створюють предметну комісію, до якої входять гарант ОП та/або завідувач кафедри, на якій викладають дисципліну, запропоновану для перезарахування, та НПП, які викладають дисципліну; комісія здійснює підсумкове оцінювання (у формі заліку/екзамену, за результатами якого комісія формує протокол з висновком щодо зарахування/незарахування та виставляє оцінку). У ВСО зазначено, що розробниками ОП передбачено зарахування результатів навчання, здобутих студентами на онлайн-платформах, зокрема, у РП викладачів передбачене оцінювання самостійної роботи в руслі неформальної освіти, у РП ОК3, ОК10, ОК8, ОК4 передбачено зарахування студентам балів до підсумкового рейтингу за здобуті знання на онлайн-платформах відповідно до Положення, хоча в самому Положенні (<http://surl.li/badzh>) ЕГ не зафіксувала інформації щодо зарахування ЗдВО окремих балів до підсумкового рейтингу. Під час зустрічі зі ЗдВО ЕГ з'ясувала, що викладачі інформують здобувачів про можливість отримання додаткових балів у неформальній освіті. Сертифікати ЗдВО про отримання неформальної освіти ЗдВО ОП віддзеркалені на вебсторінці Інфо-Центру (<http://surl.li/lzrq1>). ЗдВО підтвердили, що отримали окремі бали до підсумкового рейтингу з дисциплін, зазначених у ВСО. НПП на зустрічі з ЕГ підтвердили, що обізнані з механізмами визнання результатів неформальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильних сторін не зафіксовано, оскільки ОП за Критерієм 3 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. Позитивних практик не виявлено, наявні є нормою і відповідають Критерію 3.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти враховують особливості та фокус ОП, але програма фахового вступного випробування не вповні відповідає предметній області спеціальності 014.01 “Середня освіта (Українська мова і література)”, оскільки не охоплює питань із методики навчання української мови, методики навчання української літератури. Рекомендуємо фаховій атестаційній комісії із спеціальності 014 Середня освіта (спеціалізації 014.01. Середня освіта (Українська мова і література) під час розроблення Програми фахового вступного випробування для вступної кампанії 2024 року враховувати особливості ОП, додати питання з методики навчання української мови, методики навчання української літератури. 2. Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі “Ужгородський національний університет” результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (<http://surl.li/badzh>) затверджене наказом ректора у березні у 2020 р. В означеному нормативному документі визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, однак стосуються вони визнання результатів ОК в цілому, що ж до окремих видів навчальної роботи в межах певних ОК інформації немає. Рекомендуємо ЗВО протягом 2023-2024 н.р. оновити означене Положення з опертям на Наказ МОН України №130 від 08.02.2022 р., зокрема розділ II, пп. 4 “зарахування

заявнику <...> окремих видів навчальної роботи в межах певних ОК ОП". Ця процедура наявна на ОП, однак не регламентована Положенням (<http://surl.li/badzh>).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У контексті Критерію 3 ЕГ встановила відповідність рівневі В з опертям на такі висновки: чіткі, зрозумілі, наявні у відкритому доступі, недискримінаційні Правила прийому на навчання за ОП (підкритерій 3.1.), що враховують особливості освітньої програми, хоча програма фахового вступного випробування не вповні відповідає предметній області спеціальності 014.01 "Середня освіта (Українська мова і література)", оскільки не містить завдань з методики навчання української мови, методики навчання української літератури (підкритерій 3.2.); політика ЗВО щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності реалізується з опертям на чинні вимоги, учасники освітнього процесу ознайомлені з можливостями визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО (підкритерій 3.3.); чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, хоча Положення (<http://surl.li/badzh>) 2020 р. потребує оновлення, зокрема з опертям на Наказ МОН України №130 від 08.02.2022 р. (підкритерій 3.4.). Визначені ЕГ слабкі сторони не є перешкодою в доступі до освітньої програми та визнання результатів навчання, тому ЕГ акцентує увагу на них не як на недоліках, а як на можливостях для вдосконалення ОП. З урахуванням того, що підкритерії 3.1., 3.3. цілком відповідають вимогам, підкритерії 3.2., 3.4. – мають більш повно відповідати вимогам Критерію 3, ЕГ констатує, що ОП відповідає Критерію 3 за рівнем В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Відповідно до п. 5 Положення про організацію освітнього процесу (2020, (<http://surl.li/uvcv>)) до форм організації освітнього процесу за ОП віднесено навчальні заняття (лекції, практичні, консультації), самостійну роботу, практичну підготовку (педагогічні та науково-дослідна (виробнича) практики), контрольні заходи (модульна контрольна робота), атестацію. Навчання здійснюється за денною та заочною ф.н. Аналіз ОК, зустрічі з гарантом, НПП, ЗдВО засвідчили перевагу таких методів, як пояснювально-ілюстративний, спрямований на досягнення РН 1 (ОК 4, ОК 5, ОК 6, ОК9, ОК10), РН 12 (ОК2, ОК 1); метод проблемного викладу – РН 5, РН 14 (ОК1, ОК2), РН 15 (ОК8), case study – РН6 (ОК8), контекстного навчання – РН9 (ОК7), дослідницький – РН14 (ОК1). Освітній процес за ОП в умовах воєнного часу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання, платформи MOODLE (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>), засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку: Google Meet, Classroom, Zoom, Gmail (Розпорядження декана №84 від 22.08.2023). Узаємодія зі студентами, які вимушено (через війну тощо) перебувають за кордоном, здійснюється через Moodle, Google Meet, Zoom, Classroom, про що зазначено на зустрічі з НПП і гарантом, і задовольняє освітні потреби, що підтвердили на зустрічі з ЗдВО. Відповідно до принципів академічної свободи НПП самостійно формують програми ОК з урахуванням матриць відповідності та забезпечення ОП; вільно обирають методи навчання і викладання з огляду на специфіку занять, потреби ЗдВО, результати своїх наукових досліджень, підвищення кваліфікації та стажування. У ЗВО діє відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, який щосеместрово здійснює опитування здобувачів щодо рівня задоволення технологією навчання і викладання (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52700>). Зокрема, за результатами опитувань: здобувачі, відповідно до принципів академічної свободи, мають можливість обирати форму навчання (94,4% в грудні 2022 р., с. 4 <http://surl.li/ltzit>), відпрацювати пропущені заняття (55,6%), взяти академічну відпустку (50%), обрати базу практики (<http://surl.li/mjlqq>), тему магістерської роботи (<http://surl.li/mjlqu>), що додатково підтверджено на зустрічі з ними. У ЗдВО є можливість навчатися за індивідуальним графіком, про що зазначив декан на відкритій зустрічі. Результати опитування студентів обговорюються на засіданнях кафедр. Отже, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей і ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Детальна інформація про ОП подана в Інфо-центрі: розміщено опис ОП: 2016 р. (<http://surl.li/mjlul>); 2022 р. (<http://surl.li/misqw>); 2023 р. (<http://surl.li/misrr>), <http://surl.li/mjlty>), навчальні плани д.ф.н., з.ф.н.

(<http://surl.li/mjlytj>); освітні компоненти (обов'язкові (<http://surl.li/mjhug>) та вибіркові (<http://surl.li/mjlsr>); теми кваліфікаційних робіт (<http://surl.li/mjlqu>); представлено інформацію про академічну мобільність (<http://surl.li/mjlv1>), неформальну освіту магістрантів (<http://surl.li/lzrq1>). У робочих програмах (РП) зафіксовані цілі, зміст, ПРН, описано критерії оцінювання за кожний вид діяльності. НПП на Зустрічі 2 запевнили, що інформацію про порядок та критерії оцінювання видів робіт, рекомендовану літературу в межах ОК надають студентам під час першої лекції, індивідуальних консультацій. У змісті РП, оприлюднених на вебсторінках кафедр та на платформі Moodle, НПП мають можливість конкретизувати, уточнити інформацію щодо ОП, ПРН, критерії оцінювання тощо. На Зустрічі 3 ЗдВО підтвердили, що інформацію про цілі, зміст, програмні результати навчання ОК за цією ОП отримували від НПП на першому занятті. Результати опитування за червень 2023 р., с. 5 (<http://surl.li/ltzit>) засвідчують, що 61,1% опитаних “вистачило інформації про освітню програму, за якою навчаєшся”; для 66,7% опитаних дисципліни ОП “виявились корисними для професійної діяльності”. Отже, усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ОП зорієнтована на методику викладання або навчання, що передбачає проведення досліджень (РН 2, РН 4, РН 6, РН 20 тощо). Зміст ОК скеровано на розвиток спеціалізованих умінь, важливих для здійснення наукового дослідження в конкретній філологічній галузі (РН4, РН5, РН8, РН9, РН10, РН11, РН12, РН14, РН15, РН20), ОК8 – на формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок у сфері авторського права (РН2, РН4, РН6, РН16, РН20). НПП в освітньому процесі використовують проектно-дослідницький метод, case-метод (ОК4, ОК8), дослідницький метод (ОК1, ОК 8), аналітичні методи, метод проблемного викладу (ОК2), метод проєктів (ОК10), проблемно-пошуковий метод, контекстне навчання (ОК7), метод лінгвістичного аналізу та синтезу (ОК5), пропонують здобувачам самостійну роботу пошукового характеру (ОК1), окреслюють особливості залученості в науково-дослідницькій роботі МАН (ОК9). На відкритій зустрічі викладач ОК4 зазначила, що використані нею на заняттях методи проєктів, кейс-технологій спонукали ЗдВО, яка виконує під її керівництвом кваліфікаційну роботу, апробувати означені методи під час педагогічної практики в ЗЗСО. В освітній процес упроваджено методи навчання, що обумовлюються науковими дослідженнями викладачів у сфері освіти, філології: ОК1, ОК3, ОК4, ОК5. Водночас ЕК констатує, що в РП ОК5 наявна застаріла термінологія “вищий навчальний заклад”, наявні неактуальні лінки на окремі джерела рекомендованої літератури. На відкритій зустрічі декан підтвердив залученість викладачів до науково-дослідницької роботи в МАН. На зустрічі з НПП, ЗдВО, студ. самоврядуванням, випускниками, відкритій зустрічі ЕГ з'ясувала, що студенти беруть участь у роботі наукових гуртків: літературознавчому (<http://surl.li/mjmzj>), “Актуальні напрями сучасної лінгвістики” та ін. (<http://surl.li/mjdhc>), у міжнародній науково-практичній конференції “Актуальні проблеми філології та журналістики” (24.05.2022 р., <http://surl.li/mjnw>), є членами редколегії зб. наук. праць “Студії з філології та журналістики” (<http://surl.li/mjnbo>), мають публікації у збірнику (Випуск 7, 2022 р. <http://surl.li/mjnbo>). На платформі Інфо-центр подано інформацію про конференції, в яких брали участь магістранти за ОП (<http://surl.li/mjnaa>). Однак з огляду на особливість ОП у контексті “підготовка <...> професіонала <...>, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій”, “набуття досвіду практичної діяльності в освітній та науково-дослідницькій сферах” невинуватною є відсутність відповідного структурного складника вступу до магістерської роботи (“Апробація результатів дослідження”), наявність публікацій лише у кількох магістрантів (див. с. 13 ВСО). Результати опитування за 2023 р. (<http://surl.li/ltzif>) засвідчують, що 84,2% ЗдВО задоволені зворотнім зв'язком з керівником під час написання наукової роботи, участю в науковій роботі факультету.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Порядок періодичного перегляду та оцінювання змісту ОК визначений у Положенні про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (<http://surl.li/ahmfz>) та в Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<http://surl.li/bafid>). НПП оновлюють зміст ОК з опертям на нові досягнення у філології та педагогіці, власні наукові надбання (підвищення кваліфікації, стажування, онлайн-курси й ін.). На Зустрічі 2 викладач ОК8 зазначив, що уведення дисципліни є результатом його участі у проєкті “DESTIN. Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism” (2018-2021 pp.). У зміст ОК8 уведено метод case study, спрямований на досягнення РН 6; розроблено освітню платформу “Дискурс” (<https://dyskurs.info/>), на якій здобувачі виконують підсумковий контроль у формі усного заліку з використанням тестових питань. Викладач ОК4 підтвердила використання результатів стажування в Білостоцькому університеті (Польща, 2023 р.) для оновлення змісту ОК4 та уведення проектно-дослідницького методу, що спрямовано на РН3, розвитку творчого мислення, завдань з міжкультурної комунікації і толерантності; викладач ОК1 з урахуванням стажування в Університеті Collegium Civitas (Польща, 2021) удосконалила зміст питань ОК 1: аспекти мовного коду в міжкультурній комунікації, інтерлінгвістика, що спрямовано на формування РН 5. НПП оновлюють зміст ОК з урахуванням наукових досліджень у межах тем кафедри української літератури “Тенденції розвитку української літератури в загальноєвропейському контексті” та кафедри української мови “Актуальні проблеми сучасних наукових досліджень у галузі діалектології, ономастики, фразеології, граматики та лінгвістики тексту”, до ОК підготували методичні посібники: ОК 7, ОК2 – 2 (2020, 2021); ОК1 – 1 (2022), ОК6 – 1 (2023), ОК5 – 1 (2023), ОК3 – 1 (2023).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження на ОП, пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, регулюються Стратегією інтернаціоналізації (<http://surl.li/bafzd>), здійснюються з урахуванням Положення про академічну мобільність студентів (<http://surl.li/sxtwt>), Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності (<http://surl.li/badzr>); реалізується через освітню програму Erasmus+ (<http://surl.li/mjnzv>), семестрове навчання та спільні програми (<http://surl.li/mjoab>), міжнародні освітні та інституційні проекти (<http://surl.li/mjoac>). Документи на сайті Інфо-центру <http://surl.li/mjoag> підтверджують результати закордонних стажувань НПП у галузі знань 01: за ОК5 – “Нові та іноваційні методи викладання” (Університет економічний в Кракові, Польща, 2020), за ОК4 – “Навчально-наукова діяльність у сучасному університеті” (Білостоцький університет, Польща, 2023), ОК1 – “Інтернаціоналізація вищої освіти” (Університет Collegium Civitas, Польща, 2021), гаранта ОП – “Педагогічні проблеми формування сучасного фахівця: досвід ЄС” (Літературний факультет Північного університетського центру, Румунія, 2021). На Зустрічі 2 з НПП викладач ОК4 підтвердила, що на основі стажування в Білостоцькому університеті оновила теми щодо професійної майстерності вчителя, увела методи розвитку творчого мислення, посиливши РН5, РН6. Викладач ОК 1 з урахуванням стажування в Університеті Collegium Civitas увела питання інтерлінгвістики, методи проблемного викладу, що спрямовано на формування РН 5. На ОП наявна практика запрошувати гостей лекторів: М. Мозер, проф. Інституту славистики Віденського університету (2019, <http://surl.li/mjcah>), Д.-К. Рембішевська, професор Інституту славистики Польської академії наук (2019, <http://surl.li/mkaiu>), що посилює зміст ОК1, ОК4, ОК5. Викладачі та студенти ОП мають доступ до міжнародних програм Еразмус+, програм DAAD, IREX, UGRAD та ім. Фулбрайта, участь у яких може враховуватися при оновленні ОК. На сторінці “Міжнародна співпраця” сайту Інфоцентру подано угоди про співпрацю (<http://surl.li/mamjw>) із закордонними ЗВО та НДІ: Слов'янський інститут Академії наук Чеської Республіки (Прага, Чехія), Пряшівський університет у м. Пряшів (Словацька Республіка) та ін. ЗДВО на Зустрічі 3 запевнили, що своєчасно отримують інформацію про можливості академічного обміну. На зустрічі 7 начальник відділу міжнародних зв'язків зазначила про співпрацю ЗВО з Жешувським університетом (Польща), участь здобувачів за ОП у проекті “Молодь формує майбутнє”. На запит ЕГ в ІС завантажено копію наказу №382/06-06 від 21.09.23 та сертифікат участі ЗДВО у міжнародній програмі академічної мобільності, про що зазначено у ВСО, с. діджиталізованому молодіжному обміні у м. Жешуві (24 вересня – 30 вересня 2023, Польща).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильних сторін не виявлено, оскільки ОП за Критерієм 4 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. Позитивних практик не зафіксовано, наявні є нормою і відповідають Критерію 4.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Окремі РП (зокрема, РП ОК5) містять застарілу термінологію (“вищий навчальний заклад”) та неактуальні лінки на окремі джерела рекомендованої літератури. Рекомендуємо викладачеві ОК5 до початку наступного навчального року привести у відповідність термінологію та оновити лінки рекомендованої літератури. 2. Невиправданою є відсутність відповідного структурного складника вступу до магістерської роботи (“Апробація результатів дослідження”), наявність публікацій лише у частини магістрантів (див. с. 13 ВСО). Рекомендуємо до початку 2024-2025 н.р. гаранту, РГ, НПП проаналізувати структурні складники вступу до магістерської роботи, зокрема додати “Апробація результатів дослідження”; керівникам кваліфікаційних робіт провести всебічний аналіз науково-публікаційної активності здобувачів ОП за спеціальністю 014 Середня освіта, стимулювати ЗДВО до здобуття навичок написання наукових статей. 3. Залучення гостей лекторів з іноземних ЗВО можна було б вважати позитивною практикою, якби такі заходи проводились систематично, однак з інформації, наявної у ВСО, робимо висновок, що такі зустрічі відбувались лише у 2019 році. Рекомендуємо гарантові та НПП розглянути можливість планові залучати гостей лекторів з іноземних ЗВО та з 2024-2025 н.р. запровадити таку практику.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП відповідає критерію 4 (підкритеріям 4.1, 4.2, 4.4 повністю, підкритерію 4.3, 4.5. - частково. Установлено, що форми та методи навчання на ОП сприяють досягненню заявлених цілей і результатів навчання. Здобувачі своєчасно, в доступній і зрозумілій формі проінформовані про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання в межах окремих ОК. НПП щорічно оновлюють змістове наповнення ОК з опертям на набутий науковий і практичний досвід. В університеті щосеместрово здійснюють опитування здобувачів щодо задоволеності якістю викладання ОК, форм та методів навчання, які використовуються. Водночас аналіз РП ОК5 виявив послуговування застарілою термінологією та некоректною джерельною базою; аналіз кваліфікаційних робіт та публікацій ЗДВО – відсутність відповідного структурного складника вступу до магістерської роботи (“Апробація результатів дослідження”) та наявність публікацій лише у кількох магістрантів (підкритерій 4.3); аналіз інформації, наявної у ВСО (с. 23), щодо запрошення гостьових лекторів з іноземних ЗВО – фрагментарність таких заходів (ОП існує з 2017 року, гостьові лектори були запрошені лише у 2019 р.) (підкритерій 4.5).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Робочі програми ОК за ОП вміщують необхідну інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень, затверджені на засіданнях кафедр української мови (протокол №12 від 26.06.2023 р.), кафедри української літератури (протокол №14 від 29.06.2023 р.), оприлюднені на сторінці деканату філологічного факультету (<http://surl.li/mjtye>). Форми, види контрольних заходів регламентовано низкою Положень (про організацію освітнього процесу <http://surl.li/uvcv>), порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків <http://surl.li/bagvn>). Основними видами контролю за ОП є поточний та підсумковий (семестровий). Аналіз РП ОК з Таблиці з ВСО засвідчив, що НПП використовують різні форми поточного контролю. Наприклад, в ОК 8 оцінюються такі види навчальної роботи, як опрацювання матеріалів на сайті dyskurs.info – макс. 12 б.; усні відповіді – 48 б.; в ОК 5: відповіді на практичних заняттях –1-10 б. за кожну відповідь, відповіді на два теоретичні питання - 1-5 б. на кожне питання; оцінки за тестовий контроль – 1-10 б.; участь в обговоренні виступів та презентацій – 1-10б. Проміжне оцінювання за кожним ОК у РП представлено за накопичувальною 100-бальною рейтинговою шкалою, національною системою та ECTS. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів освіти. Семестровий контроль за ОП проводиться у формі екзамену (ОК1-ОК7), диференційного заліку (ОК9-ОК11), заліку (ОК8) в обсязі навчального матеріалу, що визначений РП і в терміни, встановлені навчальним планом (п.8.8.7 Положення (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>)). Зокрема за ОК8 підсумковий контроль пропонується у формі усного заліку з використанням тестових питань на платформі “Дискурс” <https://dyskurs.info/>, розроблений викладачем курсу, які посилюють об’єктивність оцінювання. Підсумкова залікова оцінка може бути виставлена за сумою балів, набраних ЗДВО на практичних заняттях і МКР. Сума балів визначається в межах 100 б. В умовах карантину та запровадження воєнного стану іспити та заліки за ОП проводилися в онлайн-форматі за розпорядженнями декана. Екзамени проводяться за білетами, які затверджуються не пізніше як за місяць до її початку. З питаннями, які виносяться на заліки та екзамени, викладач знайомить студентів на початку семестру, що підтверджено на зустрічі зі ЗДВО. На Зустрічі з здобувачі підтвердили, що на початку семестру отримують інформацію про терміни та форми проведення поточного, підсумкового контролю, критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, реалістичними для досягнення ПРН як у межах окремих ОК, так і ОП загалом. За результатами звіту 2023 року <http://surl.li/ltzif>, 94,7% опитаним зрозумілі правила проведення контрольних заходів (МКР, заліків, іспитів), 68,4% вважають, що методи, критерії, шкала оцінювання ЕКТС об’єктивні. Зазначені форми контрольних заходів у межах ОК ОП уможливають перевірити досягнення програмних результатів навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 014 “Середня освіта” за другим (магістерським) рівнем не затверджено. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ “УжНУ” (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). За ОП 2023 р. формою підсумкової атестації визначено публічний захист кваліфікаційної (магістерської) роботи. Для захисту кваліфікаційних робіт призначається комісія, на якій головує зовнішній стейкхолдер, що додатково забезпечує об’єктивність оцінювання та дозволяє виявити слабкі місця в реалізації ОП. Аналіз інформації, поданої в ІС на запит ЕГ, підтвердив участь роботодавця у роботі ЕК. Опрацювання тем кваліфікаційних робіт за ОП на сайті Інфо-центру (<http://surl.li/mjlqu>) засвідчило наявність у тематиці кваліфікаційних робіт на 2022-2023 н. р. 6 тем з української літератури, 7 тем з української мови; на 2023-2024 н.р. – 20 тем з української літератури, 14 тем з української мови, 2 з методики навчання української мови (“Лінгводидактичні засади навчання лексикології в контексті Нової української школи”, “Фоностилістичні засоби в поезії Миколи Вінграновського та їх місце в шкільній лінгводидактиці”). На зустрічі 2 гарант та НПП запевнили, що у кваліфікаційних роботах є методичний розділ/параграф.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів у ЗВО регламентована Положенням про порядок та методику проведення семестрових екзаменів та заліків <http://surl.li/bagvn>, Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії <http://surl.li/bahza>, Положенням про організацію освітнього процесу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>, Етичним кодексом <http://surl.li/bagzf>. Документи подані на сторінці Інфо-центру. Відповідно до Положення про порядок та методику проведення семестрових екзаменів та заліків <http://surl.li/bagvn> іспит приймає лектор, залік – лектор або викладач, який проводив практичні заняття. Для більшої об'єктивності у виставленні оцінки заохочується присутність на іспиті викладача, який проводив практичні заняття. Згідно з Положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти <http://surl.li/balyi>, <http://surl.li/mjwtrw> у ЗВО діє постійна Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій. За наявності скарг від студентів відповідно до Положення <http://surl.li/balyi>, <http://surl.li/balyi> декан факультету створює апеляційну комісію, до якої входять завідувач, викладачі відповідної кафедри, представники деканату, профкому студентів та органу студентського самоврядування. Присутні на зустрічах зі ЗДВО, студ. самоврядуванням підтвердили, що прикладів конфлікту інтересів або порушення процедур проведення контрольних заходів на ОП не було зафіксовано. Для запобігання чи врегулювання конфлікту інтересів упродовж установлених термінів зберігаються записи процедур і рішень з оцінювання в залікових та екзаменаційних відомостях. Роботи здобувачів зберігаються упродовж семестру. Порядок повторного проходження контрольних заходів визначено в п.8.8.11-12 Положення про організацію освітнього процесу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>; у Положенні про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків <http://surl.li/bagvn>. Повторне складання семестрового контролю може відбуватися у випадках отримання незадовільної оцінки та порушення процедури оцінювання. Повторне складання екзаменів та заліків допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії. Ліквідація заборгованості здійснюється згідно з графіком, затвердженим деканом. Згідно з Положенням, здобувач не може повторно складати екзамен/заліки з метою підвищення отриманої позитивної оцінки. Випускники на зустрічі підтвердили, що розуміють процедуру перескладання іспитів. Отже, за ОП визначено чіткі й зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності здобувачів та НПП регулюються в ЗВО Статутом (<http://surl.li/bbfks>), Положенням про академічну доброчесність (12223 (uzhnu.edu.ua)), Етичним кодексом ЗВО 22896 (uzhnu.edu.ua). Питання академічної доброчесності означено в Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>). На сторінці Інфоцентру “Академічна доброчесність” (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/47702>) подано договір про співпрацю з ТОВ “Антиплагіат”, подано інформацію про курси з академічної доброчесності та сертифікати викладачів <http://surl.li/mjwwh>. На зустрічі з гарантом було зазначено, що ЗДВО у межах неформальної освіти проходять онлайн-курс “Академічна доброчесність” (сертифікати (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/62547>)). У ЗВО функціонує Комісія з питань академічної доброчесності та етики, що здійснює інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності (<http://surl.li/mjwvww>). ЗВО долучений до проекту “Ініціатива академічної доброчесності” Американських рад з міжнародної освіти. На запит ЕГ продубльовано лінк в ІС. В ОП уведено ОК8 з метою формування у ЗДВО практичних навичок у сфері авторського права, розуміння принципів та норм академічної доброчесності, презентований на освітній платформі “Дискурс”, що є результатом участі у проекті “DESTIN. Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism” (2018-2021 рр.). Під час огляду МТБ фахівці підтвердили, що відповідно до вимог Положення про академічну доброчесність (<http://surl.li/baiem>) для перевірки кваліфікаційних робіт на унікальність використовується сервіс Unicheck (<https://unicheck.com/>, договір №27-01/006 від 27.01.2023 <http://surl.li/mjwvxv>) та StrikePlagiarism.com. При бібліотеці створено науковий центр “Наукометрії” з метою перевірки якості наукових робіт. На запит ЕГ в ІС було завантажено звіти перевірки магістерських робіт на плагіат. У ВСО зазначено, що “робота, в якій виявлено понад 30 відсотків текстових збігів або іншого виду порушення академічної доброчесності, не допускається до захисту та повертається студенту на доопрацювання”; вказано, що випадків порушення академічної доброчесності ЗДВО ОП не зафіксовано. Водночас ЕГ констатує, що в нормативних документах ЗВО, в Положенні про дипломну роботу (2016, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11106>) пояснення стосовно відсотків текстових збігів відсутні. На Зустрічі 4 із студ. самоврядуванням підтвердили, що перевірити кваліфікаційні роботи можуть на кафедрі, на факультеті, у бібліотеці; зазначили на проведенні в ЗВО заходу з академічної доброчесності у вересні 2023 року. Отже, у ЗВО визначено стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності. УЖНУ популяризує доброчесність через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильних сторін не виявлено, оскільки ОП за Критерієм 5 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. До позитивних практик ЕГ уналежнює авторський ОК8 Основи авторського права та академічної доброчесності, презентований на освітній платформі “Дискурс”, що є результатом участі у проєкті “DESTIN. Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism” (2018-2021 рр.).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкими сторонами ОП в контексті критерію 5 є: 1. Орієнтованість значної кількості тем кваліфікаційних робіт на спеціальність 035, а не на спеціальність 014.01 (у тематиці кваліфікаційних робіт на 2022-2023 н. р. 6 тем з української літератури, 7 тем з української мови; на 2023-2024 н.р. – 20 тем з української літератури, 14 тем з української мови, 2 з методики навчання української мови; методичний розділ/параграф є лише в окремих роботах; у методичних рекомендаціях про кваліфікаційну роботу відсутній опис методичного розділу). Рекомендуємо гаранту та керівникам кваліфікаційних робіт увідповіднити тематику кваліфікаційних робіт за спеціальністю ОП і з 2024-2025 н.р. пропонувати здобувачам вищої освіти на вибір теми досліджень у межах спеціальності ОП. 2. Відсутність у Положенні про дипломну роботу розділу, який визначає процедури перевірки кваліфікаційних робіт на автентичність. Рекомендуємо адміністрації ЗВО до початку 2024-2025 н.р. оновити Положення про дипломну роботу, додавши розділ/параграфи про інструменти запобігання академічного плагіату, процедури перевірки кваліфікаційних робіт на текстові запозичення, інтерпретацію результатів перевірки документів системами Unicheck, Strikeplagiarism.com (КП1, КП2 тощо), рекомендовані показники оригінальності робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП за підкритеріями 5.1 і 5.3 відповідає критерію 5 повністю, 5.2., 5.4 частково. Установлено, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення результатів навчання за ОК. ЗВО популяризує академічну доброчесність через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості. Водночас ЕГ констатує наявність розбіжностей між тематикою частини кваліфікаційних робіт та спеціальністю ОП (підкритерій 5.2), а також відсутність у Положенні про дипломну роботу розділу, який визначає процедури перевірки кваліфікаційних робіт на текстові запозичення, інтерпретацію результатів перевірки документів системами Unicheck, Strikeplagiarism.com (КП1, КП2 тощо), рекомендовані показники оригінальності робіт (підкритерій 5.4).

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Аналіз Таблиці 2 Додатку ВСО, сторінок кафедр (<http://surl.li/miytw>; <http://surl.li/mkmsv>) засвідчив, що викладання обов'язкових ОК забезпечують 2 доктори філологічних наук, професори і 5 кандидатів філологічних наук, доцентів, спеціальність 10.02.01 – 10.02.02. Викладачі мають досвід, необхідний для підготовки вчителів української мови і літератури в межах ОП. На Зустрічі 2 з НПП більшість викладачів підтвердили свій стаж роботи в ЗЗСО. На Зустрічі 2 з НПП, 7 з адміністративним персоналом та відкритій зустрічі деканом підтверджено, що викладачів для читання певного ОК добирають з урахуванням наукових і методичних здобутків. Професійну кваліфікацію засвідчують також наукові праці НПП, опубліковані в українських та закордонних виданнях, зокрема тих, що внесені до наукометричних баз WoS і Scopus: викладач за ОК5 – 5 публ; за ОК8 – 3 публ., за ОК1- 2. Водночас у Положенні про конкурсний відбір (<http://surl.li/ghzwh>) зазначено з-поміж кваліфікаційних вимог до претендентів на заміщення вакантних посад на посаду завідувача кафедри, професора і доцента - не менше 2-х публікацій у наукових журналах, що входять до наукометричних баз WoS і Scopus. Професійне зростання за ОП підтверджується стажуваннями. Викладач за ОК5 пройшла стажування

“Нові та інноваційні методи викладання” (Університет економічний в Кракові, Польща, 2020), що сприяло оновленню ОК5 Методика викладання мовознавчих дисциплін у закладах освіти; гарант ОП, викладач за ОК8 – стажування “Педагогічні проблеми формування сучасного фахівця: досвід ЄС” на факультеті філології Північного університетського центру у Бая-Маре (Румунія, 2021); викладач за ОК1 – онлайн-стажування “Інтернаціоналізація вищої освіти. Організація навчального процесу та інноваційні методи навчання у вищих навчальних закладах Польщі” (Університет Collegium Civitas Варшава, Польща, 2021). Під час відкритої зустрічі присутні високо оцінили професіоналізм викладачів, які забезпечують викладання за ОП і з якими вони мають тривалий досвід співпраці. На високій кваліфікації, моральному авторитеті викладачів за ОП на зустрічі наголосили випускники. За результатами опитувань (2023), випускники відзначили як дуже високий рівень викладання навчальних дисциплін циклу загальної підготовки – 47,4%; професійної підготовки – 36,8%; рівень практичності, цілісності та міждисциплінарного зв'язку предметів – 36, 8% (<http://surl.li/ltzif>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів відбувається з урахуванням нормативних документів ДВНЗ “УжНУ”, зокрема Положення про конкурсний відбір (<http://surl.li/ghzwh>). На сторінці відділу кадрів УжНУ (<http://surl.li/bakhw>) подано основні кваліфікаційні вимоги до претендентів на заміщення вакантних посад, зокрема: вчене звання, науковий ступінь, відповідний стаж науково-педагогічної роботи, 5 статей у періодичних наукових виданнях, з яких не менше 2-х публікацій у наукових журналах, що входять до наукометричних баз, підручника чи навчального посібника (включаючи електронні) або монографії, в тому числі видані у співавторстві. Конкурсна комісія оцінює професійний рівень НПП за ОП на підставі документів (список публікацій за попередній термін контракту, документи, які підтверджують підвищення кваліфікації за останні 5 років (180 год); інформаційна довідка; довідка-підтвердження від Наукової бібліотеки Університету про передачу до її фондів наукових та навчально-методичних видань). На зустрічі 7 нач. відділу кадрів, підтвердила, що Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) затверджується вченою радою ЗВО. Конкурс оголошується наказом ректора університету; оголошення розміщують на сайті ЗВО в розділі “Вакансії”, а також в обласній газеті “Новини Закарпаття”. На зустрічі декан підтвердив, що однією з вимог є проведення відкритого практичного заняття (для асистентів), лекції (для доцентів, професорів). Після успішного проходження конкурсу з НПП укладається контракт терміном до п'яти років, із завідувачем кафедри – на п'ять років. Проблем з добором НПП за ОП не виникало, оскільки викладачі є активними науковцями та мають відповідний стаж роботи в закладах освіти, що підтвердили на Зустрічі 2 викладачі. Отже, процедури конкурсного добору викладачів уможливають забезпечити необхідний рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На сайті УжНУ (<http://surl.li/elige>) зазначено, що ЗВО має Меморандум про співпрацю із Закарпатською обласною державною адміністрацією. На сайті Інфо-центру (<http://surl.li/lvpra>) подано копії договорів щодо проведення виробничої (педагогічної) практики із Управлінням освіти Ужгородської міської ради, закладами ЗСО Ужгорода та Закарпатської області (Верхньовишницький ЗЗСЛ 1-3 ступенів), з відділами освіти, культури, молоді та спорту міських та сільських рад області (Відділ освіти Хомиківської сільської ради) та ін. До складу робочої групи ОП (2023) уведена завідувач кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін ЗППО, котра долучалась до моніторингу змісту ОП (протокол №2 від 22.10.2021 (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/61397>), проводила гостьові заняття з методичних дисциплін, виконувала обов'язки голови ЕК (копія наказу №153/01-06 від 14.11.22, подана в ІС на відповідь на п. 3 запиту ЕГ). У ВСО на с. 18 зазначено про залученість до організації освітнього процесу за ОП заступника директора Ужгородської угорськомовної гімназії ім. Другетів, вчительки української мови і літератури Є. Борисової (17.02.2023). Випускниця філ.факу, учителька Хустської гімназії-інтернату Закарпатської області, “Учитель року – 2015”, заслужений учитель України була спікером освітянського форуму “Формування компетентностей на уроках української мови та літератури в умовах переходу до Нової української школи” (2019, <http://surl.li/mkfos>), проведеному в УжНУ з метою обговорення нових підходів до підготовки вчителів-україністів. На Зустрічі 5 з роботодавцями заступник директора з навчально-виховної роботи ТОВ “Приватний ліцей “Гірчичне зерно”, директор Ужгородського ліцею ім. Т.Г.Шевченка, заступник директора Ужгородської ЗОШ №20 – ліцей “Лідер”, директор КЗ Іршавського ліцею №1 підтвердили долученість до реалізації ОП в частині проходження студентами виробничої практики в освітніх закладах, відзначили достатній методичний рівень підготовки здобувачів. Учителі здійснюють керівництво педагогічною практикою на умовах погодинної оплати їх праці. Присутні на Зустрічі 5 підтвердили участь що брали участь в опитуваннях, у засіданнях членів робочої групи ОП (протокол №9 від 23.05.2023 р.) і висловленні пропозицій “щодо договорів про співпрацю, вивченні європейських методик”, “збільшенні кількості кредитів на педагогічну практику”. Водночас простежити врахування поодиноких рекомендацій роботодавців (які не входять до РГ ОП) складно, оскільки не відпрацьований механізм урахування/відхилення їхніх пропозицій. Результати опитування роботодавців (2023, <http://surl.li/ltzre>) засвідчують, що їхні пропозиції щодо вдосконалення ОП враховані (71,4%); роботодавці достатньою мірою залучаються до забезпечення освітнього процесу (71,4%); випускники ОП працюють у їхніх організаціях (100%).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Заклад для реалізації ОП запрошує до проведення занять професіоналів-практиків. У межах ОК 6 “Методика викладання літературознавчих дисциплін у закладах освіти” Л.Рогатин, учителька української мови та літератури Ужгородського наукового ліцею, провела заняття у формі уроку-ділової гри, поділилися досвідом методики інтерактивного викладання (18.09. 2023 р., <http://surl.li/mjbttd>); Т.Гнаткович, завідувач кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін ЗІППО, прочитала лекцію “Навчально-методичний супровід викладання української літератури у контексті Нової української школи” (13.09.2023, <http://surl.li/mjbwu>). Для здобувачів вищої освіти прочитали гостьові лекції М. Мозер, професор мовознавства Інституту славістики Віденського університету (2019, <http://surl.li/mjcsax>), Д.-К. Рембішевська, професорка Інституту славістики Польської академії наук (2019, <http://surl.li/mkaiu>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

УжНУ сприяє професійному розвитку НПП за ОП, що означено в Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ “УжНУ” на 2015-2025 рр. (<http://surl.li/ahkux>), регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/bakvm> і реалізується, зокрема, через: - підвищення кваліфікації: в таблиці 2 ВСО подано інформацію про підвищення кваліфікації в Науковій бібліотеці ДВНЗ “УжНУ” викладача за ОК 7; ОК 2 (довідка № 302 від 11.11.2021); викладача за ОК 4 (довідка № 173 від 26.12.2023 р., наявна технічна помилка в даті); викладача за ОК 6; довідка № 80 від 14.04.2021 р.), що сприяло оновленню рекомендованої літератури за ОК; - надання можливості скласти іспит на рівень володіння мовою: на сайті Інфоцентру (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57932>) подано сертифікат гаранту ОП про складання іспиту на рівень володіння чеською мовою (LC № 00533. NI), 2021, що дозволило набути цінного досвіду міжкультурної взаємодії і знайшло вияв у формулюванні РН 4, РН 5, РН 15; - відповідно до Меморандуму про співпрацю між УжНУ і “Prometheus” (2017, <http://surl.li/mkhaj>), НПП мають можливість проходити курси на онлайн-платформі; на сайті Інфоцентру наявні сертифікати викладача за ОК6 – “Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів” (<http://surl.li/mjcmx>); викладача за ОК 3 – онлайн-курс “Осміслені й переосміслені”, сертифікат 21.06.2020; на платформі “EdEra” – “Тренди в освіті: індивідуалізація, мікронавчання, гейміфікація” (20.07.2022 р.); викладачів за ОК3, ОК6, ОК7 – на національній онлайн-платформі Дія. Цифрова освіта. УжНУ сприяє професійному розвитку НПП через співпрацю: - із ЗВО України, зокрема, Сумським державним університетом – підвищення кваліфікації “Використання безкоштовних онлайн-ресурсів для організації навчального процесу в дистанційній формі” 15.12.2021–20.12.2021: викладача за ОК 1 (свідоцтво СП №05408289 / 3646-21), викладача за ОК 3 (свідоцтво СП № 05408289/3665-21); - з іншими організаціями. Університет сприяв: участі гаранту ОП, викладачеві за ОК 08 у стажуванні “Педагогічні проблеми формування сучасного фахівця: досвід ЄС” на факультеті філології Північного університетського центру в Бая-Маре (Румунія, 2021); викладачеві за ОК 4 – у стажуванні “Навчально-наукова діяльність у сучасному університеті: виклики, рішення, перспективи” у Білостоцькому університеті (Польща, 2023). Університет підтримує участь НПП у міжнародних наукових заходах: викладач за ОК6 – конференція “Проблеми філологічних наук, міжкультурної комунікації та перекладознавства в Україні та ЄС” (м. Венеція, Італія, 2020); гарант – XI Міжнародний науковий симпозіум “Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність” (Румунія, 2022). За результатами фокус-зустрічей встановлено, що викладачі задоволені тим, як адміністрація Університету підтримує їхній професійний розвиток, що підтверджено на зустрічі 2 з ОНП та відкритій зустрічі.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Адміністрація ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності відповідно до Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ “УжНУ” (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29355>) шляхом преміювання переможців у рейтингуванні: викладач за ОК5 (2017-2023), гарант ОП (2018-2019, 2021-2023); у конкурсі на кращу монографію (викладач за ОК5, 2018), гарант ОП (2021, <http://surl.li/mjcsxa>). Згідно з розпорядженням ректора №38-Р від 18.02.2021 “Про преміювання авторів та авторських колективів” можуть встановлюватись премії за наукові дослідження, опубліковані у виданнях, які індексуються БД Scopus і Web of Science та мають імпакт-фактор IF (Cite Score), щоквартально (<http://surl.li/mjczd>). Адміністрація ЗВО, як підтвердив на відкритій зустрічі декан, морально заохочує НПП (подяка викладачеві за ОК4 (<http://surl.li/mknfz>)), преміює за публікації статей у наукометричних базах Scopus, WoS, в розмірі окладу за високі рейтингові показники та сумлінну працю. Викладачам, за словами НПП, нараховується так звана “тринадцята зарплата”.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильних сторін не зафіксовано, оскільки ОП за Критерієм 6 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. Позитивних практик не виявлено, означені є нормою і відповідають Критерію 6.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Не всі НПП, які забезпечують викладання ОК на ОП, мають публікації у наукових журналах і збірниках наукових праць, що входять до наукометричних баз WoS і Scopus, хоча в Положенні про конкурсний відбір (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>) однією з кваліфікаційних вимог до претендентів на заміщення вакантних посад на посаду завідувача кафедри, професора і доцента є наявність не менше 2-х публікацій у наукових журналах та збірниках наукових праць, що входять до наукометричних баз WoS і Scopus. Рекомендуємо НПП, які забезпечують реалізацію ОК за ОП та не мають публікацій у наукових виданнях, що входять до наукометричних баз WoS і Scopus, починаючи з 2024 року, публікувати результати своєї діяльності в означених журналах та збірниках наукових праць задля реалізації наукового потенціалу в міжнародному фаховому дискурсі. 2. Частина роботодавців, присутніх на зустрічі з ЕГ, зазначили, що брали участь у опитуваннях, однак простежити урахування поодиноких рекомендацій представників стейкхолдерів (які не входять до РГ ОП) складно, оскільки не відпрацьований механізм урахування/відхилення їхніх пропозицій. Рекомендуємо гарантові, РГ ОП до початку 2024-2025 н.р. віднайти механізм оперативного збору рекомендацій, урахування/відхилення пропозицій від усіх стейкхолдерів з метою удосконалення ОП (до прикладу, створити раду роботодавців).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП за підкритеріями 6.2, 6.4, 6.5, 6.6. відповідає критерію 6 повністю, 6.1, 6.3. частково. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення цілей та ПРН за ОП; процедури конкурсного добору викладачів дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. ЗВО залучає роботодавців до методичного супроводу освітнього процесу за ОП та професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять. Установлено, що ЗВО підтримує професійний розвиток, участь викладачів у стажуваннях, стимулює розвиток викладацької майстерності. Водночас потребує посилення публікаційної активності НПП у журналах і збірниках наукових праць, що входять до наукометричних баз WoS і Scopus (згідно з вимогами Положення про конкурсний відбір (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>)) (підкритерій 6.1); потребує доопрацювання механізм урахування/відхилення пропозицій стейкхолдерів, які не входять до РГ ОП (підкритерій 6.3).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансування ДВНЗ “УжНУ” здійснюється з держбюджету, що є достатнім для оплати праці НПП, надання матеріальної допомоги та заохочення всіх учасників освітнього процесу, виконання планових ремонтних робіт, оновлення навч-метод. та бібліотечних фондів, а також закупівлі необхідного обладнання через систему PROZORRO <https://cutt.ly/cwnWBk4g>. На сайті ЗВО доступна інформація про фінансові звіти з 2014-2023р.<https://cutt.ly/KwWNGhOs>, що засвідчує спрямованість політики ЗВО на розвиток і вдосконалення (МТБ)<https://cutt.ly/uwWNGRu2>. Під час відеопрезентації приміщень навч.корпусу було підтверджено надану інформацію в самоаналізі щодо МТЗ. Огляд МТБ, а також відгуки ЗдВО, НПП, роботодавців свідчать про те, що МТР забезпечують досягнення цілей та ПРН за даною ОП. Відповідно до Наказу “Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2023-2024 н.р.” №241/01-04від16.08.2023р. <https://cutt.ly/5wWNGXs5> освітній процес для магістрів відбувається в онлайн-форматі, навч.заняття проводяться з використанням платформи ел.навчання Moodle, де розміщено плани практичних занять, лекції, тестування <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/> та засобів інформац-комунікац зв'язку (Google Meet, Zoom, Classroom тощо). ЕГ зазначає, що Наказ “Про орг-ію осв. процесу у I семестрі 2023-2024н.р.” <https://cutt.ly/fwWNHj6G> оформлено не в повному обсязі (відсутні підписи відповідних посадових осіб). Водночас освітній процес для ЗдВО забезпечується в обладнаних аудиторіях 429, 420, 417, 414 (429, 420 є ноутбук, проектор, екран. На території ЗВО є СОК “Буревісник”, фут.стадіон, бібліотеки, читальні зали, мед.пункти, гуртожитки, кафе, їдальні, юридична клініка <https://cutt.ly/RwWNHj6G>. В ЗВО наявна локальна мережа та покриття Wi-Fi, доступ до якої є безкоштовним. Під час аналізу матеріалів СО, огляду МТБ, було виявлено, що ЗдВО мають доступ до чит.залів наукової бібліотеки (НБ)<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>, її ЕР (бібліографічних покажчиків <https://cutt.ly/owWNJwu7>, репозитарію <https://cutt.ly/IwWNJgXQ>. ЗдВО забезпечені місцями для проживання в гуртожитках, соц-побут. умови яких відповідають санітарним нормам <https://cutt.ly/SwWNJTkw>. На території студмістечка знаходяться 2 студ. поліклініки, спорт.майданчики. В приміщеннях гуртожитків функціонують бібліотеки, читальні зали з безкоштовним Wi-Fi. Для дозвілля ЗдВО у гуртожитках облаштовано спортивні кімнати.

МТР та НМЗ ОК є достатніми для реалізації цілей ОП та ПРН. У ході інтерв'ювання було підтверджено, що потреби ЗдВО та НПП задовольняються наявною соціальною інфраструктурою. НМЗ відповідно до ОП і навч. плану зі спеціальності здійснюється кафедрою укр. мови і укр. літ., де розміщено силабуси, робочі програми навчальних дисциплін, програми практик <https://cutt.ly/TwWNJVP9>. За результатами анонімного онлайн опитування щодо організації дистанційного навчання вивчається рівень задоволеності здобувачами ВО, аналізуються сильні, слабкі сторони, можливості та ризики організації освітнього процесу в дистанційному форматі <https://cutt.ly/DwWNKsci>

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Результати онлайн-співбесід зі студентами та НПП закладу уможливили зробити висновок про те, що всі учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до всіх компонентів інфраструктури та інформаційних ресурсів закладу, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Наявний безоплатний доступ до мережі WI-FI та використання системи Unicheck (договір №27-01/006 від 27.01.2023 <https://cutt.ly/nwWMvAel>) та StrikePlagiarism.com для перевірки курсових робіт, статей, тез на антиплагіат. При бібліотеці створено науковий центр "Наукометрії", де фахівці перевіряють якість наукових робіт. Доступ до програм є безкоштовним, а процедура перевірки доступна здобувачам вищої освіти в онлайн режимі. Університет повністю забезпечує безоплатний доступ здобувачів та викладачів ОП до всіх навчальних приміщень (лекційних, аудиторних приміщень, спеціалізованих кабінетів комп'ютерної техніки, бібліотеки та спортивної зали); проходження практики; рекомендовані курси задля здобуття неформальної освіти; студенти мають змогу безоплатно долучитись до роботи різних гуртків та спортивних секцій, наукових гуртків, діалектичних студій прес-клубу молодого журналіста "Медіаперспективи", літературного клубу "Читаємо разом", які функціонують у закладі, Студентського центру дозвілля "Ювентус" <https://cutt.ly/rwWMv150>, <https://cutt.ly/6wWMv4Vj>, <https://cutt.ly/BwWMbuwn>, <https://cutt.ly/3wWMbjoB>. У СОК студенти можуть знайти заняття за інтересами (секції з волейболу, баскетболу інших видів спорту, різних видів спорту у спеціалізованих гуртках, легкої атлетики, футболу <https://cutt.ly/JwWMbUFM>. Доцільною є робота скриньки довіри, яка розташована при вході в університет, телефону довіри, електронних поштових скриньок stop.korupcii.uzhnu@gmail.com, <https://cutt.ly/9wWMbK7I>. Студенти у ході онлайн зустрічі підтвердили адресність, своєчасність, фаховість консультування. В університеті налагоджена робота студентського самоврядування задля розвитку демократичних цінностей, організаторських здібностей, лідерських якостей <https://cutt.ly/awWMb7Ad>, ефективно діє Студентський відділ <https://cutt.ly/PwWMnsHB> та Студентська рада <https://cutt.ly/6wWMmnmX>. Наявний доступ до наукометричних баз Web of Science, Scopus, Science Direct, що надає можливість НПП і студентам проводити аналіз міжнародних наукових досліджень, оцінювати значущість отриманих результатів і прогнозувати тренди розвитку освіти у світі.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В УжНУ розроблені та розміщені у вільному доступі <https://cutt.ly/IwWMmtne> нормативні документи, положення, що регламентують дотримання норм безпеки під час освітнього процесу і в позааудиторний час <https://cutt.ly/SwWMmjd4>, а також передбачають врегулювання конфліктів і суперечок <https://cutt.ly/PwWMmnCN>. У ході інтерв'ювання було підтверджено, що навчальні аудиторії, лабораторії, рекреації та гуртожитки обладнані засобами протипожежної безпеки, контрольною сигналізацією та відповідають санітарно-гігієнічним та інженерно-технічним вимогам. Під час зустрічі зі студентами, студентським самоврядуванням ЕГ з'ясовано, що зі здобувачами проводяться бесіди щодо попередження та протидії булінгу, запобігання корупції, дотримання правил безпеки в гуртожитку та університеті, систематично організовуються заходи, що сприяють підтриманню здорового способу життя. У закладі систематично здійснюються заходи, які присвячені безпеці життєдіяльності, Центром гуманіт. роботи, профорієнтації та працевлаштування <https://cutt.ly/AwWMmNaH>. Значний акцент в ЗВО зроблено на психологічному супроводі всіх учасників освітнього процесу, працює відділ соц-псих. служби <https://cutt.ly/VwWMmNvg>, який займається психологічною діагностикою, психологічним та соціальним просвітництвом, соц-псих. профілактикою, психологічним консультуванням, реабілітацією, просвітою. У ході інтерв'ювання було підтверджено, що здобувачі ОП обізнані з порядком звернення, розгляду і виявлення конфліктних або небезпечних ситуацій, гендерної рівності <https://cutt.ly/swWMm5xq>, а також із запобіганням і проявами булінгу. Кураторами/ками груп під час зустрічей та у приватних бесідах проводяться тематичні бесіди зі студентами; під час тижня студентського самоврядування вивчається питання щодо дискримінації та сексуальних домагань. В УжНУ діє Центр гендерної освіти <http://surl.li/mmh1q>, який надає інформаційну, освітню та науково-практичну допомогу викладачам і здобувачам ВО та іншим закладам освіти щодо впровадження гендерних підходів в освіті, шляхом посилення гендерного компонента у змісті соціально-гуманітарних дисциплін; проведення виховних заходів та організації науково-дослідної роботи з гендерної тематики. Наявний Гендерний план УжНУ 2022-2024 рр. <http://surl.li/mmh1v>, водночас слід зазначити, що Гендерний план та Положення про Центр гендерної освіти при УжНУ <http://surl.li/mmhmb> оформлені не в повному обсязі (відсутні підписи відповідних посадових осіб), вкладка Центру гендерної освіти порожня, зокрема відсутня інформація про діяльність <http://surl.li/mmhmg>. ЕГ під час онлайн-екскурсії та співбесід з учасниками освітнього процесу пересвідчилися у тому, що освітнє середовище є безпечним для здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за цією ОП та враховує потреби, інтереси здобувачів освіти.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня підтримка ЗДВО здійснюється ЗВО, на сайті оприлюднено інформацію щодо ел.розкладу, працевлаштування, спорту і дозвілля, майбутню кар'єру, ОП, вибіркових дисциплін, відкритих лекцій, соціальну стипендію, автошколу <http://surl.li/mmhoa>; філ. фак-ом <http://surl.li/mmhob> та кафедрою висвітлюються організаційні аспекти освітньої діяльності, де ЗДВО можуть знайти інформацію щодо ОП, ОК, вибіркових дисциплін, баз практик, неформальну освіту; Відділом моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу <http://surl.li/dggly>, Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ДВНЗ "УжНУ" <http://surl.li/baktx>, Профкомом студентів <http://surl.li/giaex>, Центром гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування <http://surl.li/ldigh>, Центром інновацій та розвитку <http://surl.li/mmhoo>, Центром гендерної освіти <http://surl.li/mmhop>, Центром кар'єри <http://surl.li/baktj>, Юридичною клінікою <http://surl.li/dgggc>, Центром інформаційних технологій <http://surl.li/mmhou>, відділом міжнародних зв'язків <http://surl.li/urcs>. Відділ міжнародних зв'язків та академічної мобільності <http://surl.li/urcs> систематично надає консультативну і соц.підтримку ЗДВО: інформує про вакантні місця, організовує зустрічі з роботодавцями, надає роз'яснення щодо отримання одноразової фін.допомоги випускникам. При відділі працює підрозділ щодо сприяння працевлаштуванню студентів. ЗДВО ОП комунікують з НПП щодо орг-их питань офлайн і онлайн (Viber, Telegram) під час особистих і колективних зустрічей, листуванням через е-пошту. В межах академічної мобільності Відділ міжнародних зв'язків <http://surl.li/mmhpd> здійснює інформування ЗДВО щодо можливостей навчання і стажування. Консультативна підтримка проводиться деканом, зав.кафедри, гарантом ОП, куратором, членами групи забезпечення ОП, наук. керівниками. Консультативно-методичний супровід ЗДВО здійснюється кураторами академ. груп щодо інформування про особливості організації освітнього процесу УжНУ; надання рекомендації щодо формування індивід. навч.планів, контролюють виконання ЗДВО навч. плану; мотивують до участі у студент.об'єднаннях, наук.конференціях, семінарах, олімпіадах, конкурсах; допомагають в організації культурно-просвітницьких заходів(п.9.3<http://surl.li/uvcv>). ЗДВО залучаються до анонімного анкетування для виявлення проблемних питань для покращення якості ОП: <http://surl.li/ltzif>. Соціальну підтримку ЗДВО можуть отримати через призначення академічних і соціальних стипендій <http://surl.li/mmhpy>, переведення на навчання за рахунок бюджетних коштів <http://surl.li/badzo>, надання місць у гуртожитку <http://surl.li/mmhqh>, сприяння працевлаштуванню <http://surl.li/bauqv>. ЕГ зауважує, що ЗВО на достатньому рівні забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку ЗДВО, що навчаються за ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В УжНУ відповідно до вимог п. 2.3. Статуту ДВНЗ "УжНУ" <http://surl.li/bbfks>, Наказу №424/01-04 від 31.05.2018 р. керівництвом ДВНЗ "УжНУ" затверджено Порядок супроводу осіб з інвалідністю, а також визначено відповідальних осіб за виконання даного порядку супроводу <http://surl.li/balxb> створені всі необхідні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами – навчальні корпуси обладнані пандусами, кнопками виклику, працюють ліфти, звукові сигнали, також упроваджено Порядок супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ДВНЗ "УжНУ" <http://surl.li/balxb>. Згідно з Правилами прийому до магістратури <http://surl.li/mmhuw> вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням нозологій і рекомендацій медико-соціальної експертизи. У процесі відеотрансляції матеріально-технічної бази ЕГ пересвідчилась у тому, що при вході в заклад освіти є пандус, кнопка виклику, оснащений ліфт для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, в бібліотеці збудовано суцільні, без виступів, сходи (розташування в цокольному поверсі будівлі), в гуртожитках передбачено проживання на перших поверхах, біля гуртожитків №4 і 5 у липні 2023 року встановили три пандуси <http://surl.li/lmrcz>. На даний час осіб з особливими освітніми потребами на цій ОП немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Механізм щодо врегулювання та попередження конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу описано в документах УжНУ, а саме: Статуті <http://surl.li/bbfks>, Етичному кодексу ДВНЗ "УжНУ" <http://surl.li/dggkh> (створена Комісія з питань академічної доброчесності та етики Комісія з етики та управління конфліктами <http://surl.li/baiem>, Положенні про організацію освітнього процесу <http://surl.li/uvcv>, Положенні про академічну доброчесність <http://surl.li/baiem>, Положенні про порядок застосування заходів з урегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників і здобувачів вищої освіти ДВНЗ "УжНУ" <http://surl.li/balyi>, діє Антикорупційна програма ДВНЗ "УжНУ" на 2023-2025 рр. <http://surl.li/lkakp>, працює Центр гендерної освіти <http://surl.li/mmhop>. Водночас ЕГ зазначає, що на сайті Центру гендерної освіти висвітлена інформація за 2021р., актуальна інформація за 2022-2023 рр. відсутня <http://surl.li/mmhmh>, що потребує оновлення сайту, Гендерний план та Положення про Центр гендерної освіти при УжНУ <http://surl.li/mmhmb> оформлені не в повному обсязі (відсутні підписи відповідних посадових осіб). У внутрішніх документах закладу освіти процедури вирішення конфліктних ситуацій передбачають:

визначення суб'єктів реагування на конфліктну ситуацію; інструкції щодо подання заяви або повідомлення про випадок, права та обов'язки членів комісії, яка розглядає випадок; порядок роботи комісії з розгляду випадку, функціонує електронна скринька довіри stop.korupcii.uzhnu@gmail.com, за телефоном. ЗВО належну увагу приділяє активізації заходів щодо протидії корупції самих студентів та їхніх батьків <http://surl.li/dgglc>. Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій відповідає за поширення інформації про політику і процедури врегулювання конфліктних ситуацій в Університеті, надає інформаційну і консультативну підтримку керівництву структурних підрозділів щодо попередження конфліктних ситуацій, отримує і розглядає скарги у випадках виникнення конфліктних ситуацій. Задля профілактики виникнення конфліктних ситуацій адміністрація та керівництво структурних підрозділів "УжНУ" проводять внутрішні інформаційні та просвітницькі кампанії, що спрямовані на підвищення рівня обізнаності трудового колективу і студентства щодо попередження конфліктних ситуацій, включаючи пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, проводяться тематичні кураторські години, соціально-психологічні тренінги та опитування. На сайті університету <http://surl.li/baicf> оприлюднені: антикорупційні заходи, План заходів, спрямованих на запобігання та виявлення корупції у ДВНЗ "УжНУ" у 2023 році. Загалом, як студенти так і викладачі ОП зазначили, що конфліктних ситуацій не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильних сторін не зафіксовано, оскільки ОП за Критерієм 7 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги (фінансове та матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу за ОП є достатнім для досягнення визначених цілей та ПРН; створено безпечне освітнє середовище для життя та здоров'я всіх учасників освітнього процесу; наявна соціальна і психологічна підтримка здобувачів освіти та НПП; визначено механізми щодо врегулювання питань запобігання хабарництва, сексуального домагання, дискримінації та корупції; працює сучасна бібліотека; забезпечено безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до інформаційних ресурсів, необхідних для навчання та викладацької діяльності в межах ОП, що дає змогу досягти її цілей; освітній процес ґрунтується на засадах партнерства та взаємоповаги між його учасниками). Позитивною практикою є політика ЗВО щодо інклюзивного простору, що розвивається і створює необхідні умови для реалізації права на освіту для осіб з ООП. Велику увагу приділяють створенню умов для різних категорій здобувачів з особливими освітніми потребами (з обмеженнями в пересуванні, обдарованим). Також варто зазначити, що ЗВО перманентно рухається в напрямку розвитку й удосконалення матеріально-технічної бази, що дає можливість на належному рівні здійснювати фахову підготовку здобувачів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ не було виявлено значних недоліків за критерієм щодо освітнього середовища та матеріальних ресурсів забезпечення ОП. Водночас ЕГ зазначає, що: 1. Наказ "Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2023-2024 н.р." <http://surl.li/mmhxr>; Гендерний план та Положення про Центр гендерної освіти при УжНУ <http://surl.li/mmhmb> оформлено не в повному обсязі (відсутні підписи відповідних посадових осіб). Рекомендуємо до початку 2024/2025 н.р. оформити Наказ "Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2023-2024 н.р.", Гендерний план та Положення про Центр гендерної освіти при УжНУ, згідно з вимогами до ведення нормативної документації ЗВО. 2. Вкладка Центру гендерної освіти порожня, зокрема відсутня інформація про діяльність <http://surl.li/mmhmg>. ЕГ зазначає, що на сайті Центру гендерної освіти висвітлена інформація за 2021р., актуальна інформація за 2022-2023 рр. відсутня <http://surl.li/mmhmg>. Рекомендуємо до початку 2024/2025 н.р. оновити та поповнити сайт Центру гендерної освіти.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Аналіз ОП за Критерієм 7 засвідчив достатнє матеріально-технічне забезпечення; безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів; відповідне забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, а також наявність створених умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, водночас уможливив виявити відсутність інформації щодо функціонування Центру гендерної освіти за 2022-2023 рр. та порушення у оформленні Наказу "Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2023-2024 н.р.", Гендерного плану та Положення про Центр гендерної освіти при УжНУ (затвердження відповідними підписами). Підкритерії 7.2, 7.4, 7.5 відповідають вимогам оцінювання повністю, 7.1, 7.3, 7.6 – частково, що дало змогу ЕГ зробити висновок про відповідність ОП рівню В за критерієм 7. Наявні недоліки, можуть бути усунуті в найкоротші строки.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, періодичного перегляду ОП і моніторингу регулюється “Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм” у ДВНЗ “УжНУ” <http://surl.li/ahmfz> (п.2 Структура та зміст ОП, п.3. Порядок розроблення, відкриття/закриття, моніторингу та періодичного перегляду ОП), “Положенням про систему ВЗЯО ДВНЗ “УжНУ” <http://surl.li/bafid> (п.4 Моніторинг та періодичний перегляд ОП), “Положенням про організацію освітнього процесу” <http://surl.li/uvcv> (п.3 Стандарти вищої освіти та освітні програми). Моніторинг здійснюється робочою групою та групою забезпечення із залученням зовнішніх експертів. Відповідно до змісту ч.3 Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм <http://surl.li/ahmfz> перегляд ОП здійснюється на підставі результатів моніторингу. Оновлені або модернізовані ОП узгоджуються зі стейкхолдерами, представниками студентського самоврядування, керівником групи забезпечення, навчальною частиною та затверджуються Вченою радою університету і вводяться в дію наказом ректора. Моніторинг та періодичний перегляд ОП є складовими системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ЗВО. Під час зустрічі з гарантом ОП та академічним персоналом було з'ясовано, що дана ОП запроваджена в 2016р., переглядалася в 2017р (зміна терміна навчання), 2022 р. (Наказ ректора №135/01-04 від 27.05.2021р.) (переглянуто співвідношення кількості кредитів між навчальними дисциплінами та практиками, відповідно до побажань стейкхолдерів (пр. № 2 від 22 жовтня 2021 року) розширено діапазон рівнів закладів освіти, в яких здобувачі можуть проходити педагогічну практику, 2023 р. перегляд ОП (змінено структурно-логічну послідовність компонентів ОП у зв'язку із запровадженням освітньої діяльності на другому (магістерському) рівні ВО в межах спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) за ОПП “Українська мова і література. Англійська мова і література” (наказ №83/01-04 від 27.12.2022 р.), з урахуванням думки студентства, академічного персоналу <http://surl.li/mmiaf>. У процесі роботи ЕГ було з'ясовано, що розробка ОП здійснювалась проектною групою, в процесі обговорень були враховані пропозиції зацікавлених сторін (рецензії роботодавців <http://surl.li/mmiba>, надсилаючи рецензії гаранту ОП; результатів анкетувань <http://surl.li/mmibi>; пропозицій різних груп стейкхолдерів та обговорювались на засіданні кафедри (підстава для оновлення ОП відповідно до протоколу засідань кафедри наказ №83/01-04 від 27.12.2022 р.) <http://surl.li/mmibn>. Під час спілкування з гарантом ОП, НПП, роботодавцями, ЗдВО було з'ясовано, які останні пропозиції були враховані у змісті ОП <http://surl.li/mmiba>. Для проведення моніторингу ОП використовують опитування (анкетування), інтерв'ю ЗдВО <http://surl.li/mmibi>, роботодавців та інших стейкхолдерів; аналіз результатів оцінювання досягнень ЗдВО.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ було з'ясовано, що “Положення про систему ВЗЯО ДВНЗ “УжНУ”(п.4.13 <http://surl.li/bafid>) зазначає, що ЗдВО беруть участь у моніторингу ОП в складі проектної групи, Положення “Про студент. самоврядування ДВНЗ “УжНУ” <http://surl.li/baugw> регулює обговорення питань організації освітнього процесу, винесення пропозиції на засіданнях науково-методичної комісії факультету, Вченої ради факультету. В УжНУ на засіданнях Вченої ради Університету і Факультету ЗдВО беруть участь у затвердженні ОП, входять до складу проектної групи ОП та беруть участь в анкетуваннях (щодо задоволеності здобувачів освітнім процесом). Результати дослідження ступеня задоволеності системою управління якості діяльності УжНУ за 2023н.р. свідчать, що думка студентського самоврядування щодо організації освітнього процесу береться до уваги (36,8%цілком задоволені, 47,4%більш задоволені, ніж незадоволені)<http://surl.li/mmibi>, під час опитування ЗдВО <http://surl.li/ltzif> зазначили, що 73,7%опитаних вважають за доцільне доповнити ОП новими навчальними дисциплінами результати висвітлені на сайті <http://surl.li/mmibi>, подають пропозиції через електронну форму <http://surl.li/mmibi>. Серед побажань ЗдВО було ввести дисципліну психологічного спрямування (було введено ВК “Психоаналітичні засади фольклору”). Під час інтерв'ювання з представниками студент. самоврядування (Зустріч 4) наголосили, що ЗдВО і представники студент. самоврядування не долучаються до участі у процесі внутрішнього забезпечення якості ОП, у формуванні робочого навчального плану, створеного на базі ОП, а лише обирають бажані вибіркові навчальні дисципліни з кафедральних каталогів. Діяльність студентського самоврядування ЗВО детально розглядається щороку <http://surl.li/lcahn>, водночас слід зазначити, що Положення “Про студент. самоврядування ДВНЗ “УжНУ” оформлено не в повному обсязі (відсутні підписи відповідних посадових осіб і дати затвердження на титульній сторінці документа), на сайті Студентської ради <http://surl.li/dgggg> відсутня інформація про діяльність студентського самоврядування. Під час онлайн зустрічі ЕГ пересвідчилась у тому, що до складу робочої групи ОП були включені ЗдВО. Під час останнього перегляду ОП були враховані пропозиції ЗдВО, а саме: збільшено кількості кредитів на педагогічну практику в закладах освіти (Протокол №2 <http://surl.li/ltzki>), кредити на цю практику було збільшено. ЗдВО ОП долучалися до обговорення ОП під час онлайн-нарад зі стейкхолдерами (Протокол №9<http://surl.li/ltzql>), запропонували зараховувати результати неформальної освіти на онлайн-платформах (підтвержені отриманими сертифікатами) до семестрового оцінювання. Нововведення було зроблене в межах навчальних дисциплін ОК 3, ОК 4, ОК 8, ОК 10. На запит ЗдВО заплановане створення ширших можливостей для академічної мобільності.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн зустрічі з керівництвом університету, а також із роботодавцями ЕГ пересвідчилась у тому, що справді відбувається співпраця й залучення роботодавців до періодичного перегляду освітньої програми, протоколи робочих груп та протоколи засідань кафедр підтверджують надану інформацію <http://surl.li/mmibn>. Була врахована думка роботодавців під час розроблення ОП, а саме: збільшити обсяг педагогічної практики з метою набуття студентами безпосередніх практичних навичок роботи в закладах освіти різного рівня; за можливості направляти студентів для проходження педагогічної практики за місцем їхнього передбачуваного працевлаштування; активніше залучати до викладання методичних дисциплін вчителів-практиків (Протокол №2 від 22.10.2021 <http://surl.li/ltzki>). Під час зустрічі 23.05.2023 (Протокол №9 від 25.05.2023 <http://surl.li/ltzql>) роботодавці (директори шкіл; заступники директорів шкіл; керівник Департаменту освіти, культури, молоді та спорту; керівник підрозділу ЗППО) запропонували створити каталог онлайн-курсів для неформальної освіти на сайті ДВНЗ “УжНУ” <http://surl.li/lzrqf>. Під час інтерв'ю з роботодавцями було виявлено, що їх відносини з гарантом та робочою групою мають партнерський характер співпраці: роботодавці усно та письмово висловлюють відгуки та рекомендації щодо вдосконалення ОП. Під час інтерв'ювання представники роботодавців зазначили, що План взаємодії зі стейкхолдерами ОП “Українська мова і література” відсутній, що потребує оприлюднення на сайті кафедри. Під час опитування роботодавців щодо якості надання освітніх послуг <http://surl.li/ltzre> було зазначено, що 57,1% роботодавців були залучені до розробки ОП, 74,1% враховано пропозиції щодо вдосконалення ОП. Варто відмітити, що укладені договори про співпрацю з роботодавцями <http://surl.li/lvypa>, налагоджена міжнародна співпраця <http://surl.li/mamjw>. Під час зустрічей з роботодавцями останніми було підтверджено факт залучення до перегляду ОП, оцінювання якості освітньої діяльності за ОП, надання бази для проходження практики.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В УжНУ функціонує Центр гуманітарно-виховної роботи <http://surl.li/ldigh>, профорієнтації та працевлаштування, який організовує та координує інформац.-консульт. роботу зі вступниками, Днів відкритих дверей та через соцмережі, надає допомогу з питань працевлаштування, зокрема налагоджує контакти з потенційними роботодавцями для формування бази постійних та тимчасових вакансій <http://surl.li/mmihh>, проводить Ярмарки вакансій. ЕГ зазначає, що на сайті Центру гуманітарно-виховної роботи <http://surl.li/mmihh> відсутні плани та звіти за 2021-2023 рр. Під час онлайн зустрічей ЕГ було з'ясовано, що випускники ОП працевлаштовані в приват. і держ.ЗО: ТОВ “Приватний ліцей “Гірничне зерно”, Ужгородський ліцей ім. Т.Г. Шевченка, ліцей “Лідер”, Іршавський ліцей №1, Вужницький ліцей “Перша українська гімназія на Буковині”, ЗОШ, ліцея. Підрозділ працевлаштування УжНУ <http://surl.li/bauqv> надає актуальну інформацію про вакансії, сприяє працевлаштуванню та проходженню практик і стажувань ЗдВО ЗВО в організаціях-роботодавцях, тренінги, презентації, семінари та консультації з питань кар'єри. На сайті підрозділу інформують щодо вакантних посад, які пропонують компанії-роботодавці та рекрутингові компанії. ЕГ зазначає, що звіти про проведені заходи з працевлаштування відсутні на сайті підрозділу <http://surl.li/bauqv>. В ЗВО функціонує Центр кар'єри <http://surl.li/baktj>, який формує бізнес-середовище для підтримки активного вибору й планує професійну кар'єру студентів і випускників, надає допомогу у працевлаштуванні, в реалізації власних проєктів. ЕГ зазначає, що під час інтерв'ювання зі ЗдВО та випускниками ЗВО зазначили, що вони не обізнані з діяльністю центру. Слід зазначити, що інформація на сайті центру кар'єри <http://surl.li/mmioh> застаріла (2016р.), актуальна інформація відсутня. В УжНУ функціонує Міжнародна асоціація випускників <http://surl.li/lrtuk>, яка налагоджує двосторонню комунікацію між ЗВО та випускникам. Також випускники комунікують з питань працевлаштування з: Інфоцентром <http://surl.li/lkskd>, Медіацентр <http://surl.li/mmioi>, а також в соц.мережах: <http://surl.li/mmioh>, <http://surl.li/mmion>, <http://surl.li/mmioq>, <http://surl.li/mmioy>, <http://surl.li/ftyed>, <http://surl.li/mmipb>, <http://surl.li/mmipg>, <http://surl.li/mmipk>. Під час інтерв'ювання ЕГ було з'ясовано, що на рівні кафедри створено вайбер-групу “Випускники спеціальності 014 СО”, яка допомагає викладачам взаємодіяти з випускниками. На сторінці кафедри укр. літ. опубліковано портфоліо випускників ОП <http://surl.li/mmips>. Слід зауважити, що члени проєктної групи ОП враховують відгуки випускників, онлайн-опитування випускників, яке відображає їхнє працевлаштування <http://surl.li/kitxq>. Також інформацію про працевлаштування випускників ОП зібрано шляхом телефонного опитування, листування у соцмережах <http://surl.li/mmips>. Під час відкритої зустрічі з ЕГ випускники засвідчили високу якість викладання на цій ОП і відповідність здобутих компетентностей сфері їх діяльності.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи ЕГ було встановлено, що у ЗВО є відділ із забезпечення якості вищої освіти, розроблено відповідне положення “Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти” <http://surl.li/ghlum>, яким регламентовано реагування на зміни та недоліки в ОП виявлені під час реалізації освітньої програми, постійно проводиться аналіз внутрішнього забезпечення якості освіти. Під час проведення зустрічей із допоміжними структурними підрозділами, НПП було з'ясовано, що в ЗВО ефективно функціонує навчальна частина, відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу <http://surl.li/dggly>. Взаємодія кафедри, деканату, вченої ради факультету, ректорату, Вченої ради університету та усіх відділів навчальної частини дозволяє вчасно реагувати на виявлені недоліки в освітній програмі.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Освітня програма “Українська мова і література”, другого (магістерського) рівня вищої освіти проходить первинну акредитацію. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти на даний час відсутні, адже у відомостях про самооцінювання ЗВО зазначив, що акредитація даної ОП є первинною. Під час інтерв'ювання з менеджментом ЗВО (Зустріч 1) ЕГ було встановлено, що ЗВО аналізує отримані під час акредитацій ОП рекомендації <http://surl.li/mmiso>.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час онлайн зустрічей ЕГ переконалися, що питання якості освітньої діяльності має визначне значення, що сприяє розвитку освітньої діяльності за цією ОП. Наявна чітка структура для внутрішнього забезпечення якості освіти. Також, ДВНЗ “УжНУ” сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією ОП систематичне підвищення кваліфікації викладачів, у тому числі – стажування. За результатами зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу ЗВО ЕГ стверджує, що в УжНУ сформована культура якості ВО, котра регулюється Положенням про систему ВЗЯО ДВНЗ “УжНУ” <http://surl.li/bafid>, Положенням про акредитацію ОП <http://surl.li/mmiso>, Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд ОП <http://surl.li/ahmfz>, Положенням про академічну доброчесність в УжНУ <http://surl.li/baieem>. Учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП шляхом участі в обговоренні проекту ОП, її реалізації та проходженні різноманітних опитувань, які проводяться в університеті. Взаємодія кафедри–деканату–вченої ради факультету ректорату–вченої ради університету–усіх допоміжних структурних підрозділів дозволяє впроваджувати культуру якості вищої освіти на всіх рівнях, яка сприяє розвитку даної ОП. Кафедри укр.літ. та укр.мови проводять наукові конференції, викладачі беруть участь у різних міжнародних та всеукраїнських форумах, конгресах, конференціях, що сприяє обміну досвідом з колегами, модернізації та удосконаленню освітньої програми. ЕГ зазначає, що завдяки взаємодії з іншими ЗВО було розширення бази вибіркових навчальних дисциплін, а саме: кафедра української фольклористики ім.Ф.Колесси ЛНУ запропонувала розробити навчальні курси “Міфологічно-містичний код літератури”, “Психоаналітичні засади фольклору”, проф. С.Т. Шабат-Савки ініціювала удосконалити компонент ОП ОК 12, до змісту кваліфікаційних робіт викладачам запропоновано додавати методичний розділ (проект вивчення аналізованого матеріалу у школі), більше вводити до переліку тем магістерських робіт твори сучасних українських письменників. Періодично проводяться лекції з залученням зовнішніх колег, а саме: гостьові лекції (М. Мозер (професор мовознавства Інституту славистики Віденського університету, 2019р. <http://surl.li/mmmita>; зустріч із професоркою Інституту славистики Польської академії наук Д.-К. Рембішевською <http://surl.li/mmite> (2019р.). Під час онлайн-зустрічей ЕГ переконалося, що всіма учасниками позитивно сприймається політика і процедури забезпечення якості у закладі освіти, учасники освітнього процесу на цій ОП прагнуть підтримувати культуру якості на достатньому рівні. Свідченням цього є їхнє спілкування, взаємодія, співпраця всіх учасників освітнього процесу; наявність системи кар'єрного зростання, визнання досягнень; система матеріального стимулювання й заохочення тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильних сторін не зафіксовано, оскільки ОП за Критерієм 8 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. Позитивних практик не виявлено, наявні є нормою (в УжНУ сформовано культуру якості, яка сприяє постійному розвитку ОП. Створено багаторівневу систему моніторингу ВСЗЯО. Для надання пропозицій забезпечені форми офлайн (залучення до круглих столів, конференцій, засідань кафедри, засідань проектної групи, вченої ради) та онлайн комунікації (опитування, консультації, форма “Зворотний зв'язок”), а ОП висвітлено на сайті. Перегляд ОП відбувається з урахуванням результатів публічного обговорення із залученням стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти та роботодавців). Проектна група детально аналізує отримані пропозиції, складає порівняльні таблиці змін, що відображають динаміку ОП 2023 року відносно ОП 2016 року. Наявна реальна та підтверджена співпраця з роботодавцями. Система ВСЗЯО у ЗВО вчасно реагує на виявлені недоліки в ОП, а також ураховує досвід акредитації інших ОП ЗВО).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ встановлено, що Положення “Про студентське самоврядування ДВНЗ “УжНУ” оформлено не в повному обсязі (відсутні підписи відповідних посадових осіб і дати затвердження на титульній сторінці документа). Рекомендуємо до початку 2024/2025 н.р. оформити Положення згідно вимог до ведення нормативної документації закладу вищої освіти. На сайті Студентської ради <http://surl.li/dgggg> відсутня інформація про діяльність студентського

самоврядування, тому рекомендуємо до початку 2024-2025 н.р оновити та наповнити. ЕГ встановлено, що План взаємодії зі стейкхолдерами ОП “Українська мова і література” відсутній, тому рекомендуємо до початку 2024/2025 н.р. оприлюднити План на сайті кафедри. ЕГ встановлено, що на сайті Центру гум.вих роботи <http://surl.li/mminl> відсутні плани та звіти за 2021-2023 рр, тому рекомендуємо до початку 2024-2025н.р оновити та поповнити актуальну інформацію. ЕГ зазначає, що на сайті підрозділу <http://surl.li/bauqv> відсутні звіти про проведені заходи з працевлаштування, тому рекомендуємо до початку 2024/2025 н.р. поповнити та оновити. ЕГ встановлено, що здобувачі освіти та випускники ЗВО не обізнані з діяльністю Центру кар’єри, інформація на сайті центру кар’єри <http://surl.li/mmiob> застаріла (2016р.), актуальна інформація відсутня, тому рекомендуємо до початку 2024/2025 н.р. оновити та поповнити сайт центру.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Простежується відповідність ОП критерію 8 на основі аналізу сайту, додаткових фактів наданих ЕГ під час акредитації, усного підтвердження під час зустрічей з фокус-групами та наданих документальних підтверджень згідно з запитом ЕГ. У змісті ОП прослідковується позитивна динаміка змін з урахуванням сучасного ринку праці, інтеграції в європейський освітній простір з урахуванням пропозицій від стейкхолдерів. Водночас видається доцільним удосконалення механізму аналізу та оприлюднення результатів опитувань здобувачів та стейкхолдерів щодо пропозицій з удосконалення ОП на веб-сторінці університету із зазначенням дати. Підкритерії 8.1, 8.5, 8.6, 8.7 відповідають вимогам оцінювання повністю, 8.2, 8.3, 8.4 - частково.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов’язки усіх учасників освітнього процесу УжНУ регулюються доступними документами: Статутом ДВНЗ “УжНУ” <http://surl.li/bbfks>, Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ “УжНУ” <http://surl.li/uvcv>, Правилами внутрішнього розпорядку <http://surl.li/balur>, Положенням про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ДВНЗ “УжНУ” <http://surl.li/baefb>; Положенням про академічну доброчесність в УжНУ <http://surl.li/baiem>; Положенням про студентське самоврядування в ДВНЗ “УжНУ” <http://surl.li/lcahn>. Онлайн співбесіда зі здобувачами освіти та НПП підтвердила, що вони ознайомлені зі своїми правами та обов’язками, однак вагалися із відповіддю про те, у яких документах їхнього закладу освіти це визначено. Після обговорень на зустрічах з фокус-групами ЕГ встановила, що учасники освітнього процесу ознайомлені з правилами та процедурами врегулювання прав та обов’язків, вносять корективи до нормативних документів на основі відповідних прав, ознайомлені з відповідальністю, передбаченою за порушення правил та процедур, послідовно дотримуються ухвалених правил та процедур під час реалізації ОП. У ході проведення акредитаційної експертизи з’ясовано, що права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу дотримуються, жодних скарг під час спілкування з фокус-групами не надходило.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

ЕГ встановлено, що проект ОП “Українська мова і література” оприлюднена на офіційному сайті УжНУ <http://surl.li/mmivw> перед її затвердженням, з зазначенням електронної адреси f-fil@uzhnu.edu.ua для надання відгуків і пропозицій усіх зацікавлених сторін. Наразі на сайті УжНУ <http://surl.li/mmhob> не висвітлено пропозиції зацікавлених сторін, які надані через електронну форму “Зворотний зв’язок”.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час проведення акредитаційної експертизи було встановлено, що на сайті закладу <http://surl.li/balzx> та на сайті філологічного факультету <http://surl.li/mm1wd> розміщено точну та достовірну інформацію про освітню програму, включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти, доступну й відкрити для всіх стейкхолдерів. Силабуси дисциплін з ОП розміщені на сторінці філологічного факультету <http://surl.li/mmhob> в рубриці Інфо-центр, де зібрані необхідні матеріали стосовно ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильних сторін за Критерієм 9 не зафіксовано, оскільки ОП не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. Позитивних практик не виявлено, наявні практики є нормою і відповідають Критерію 9 (документи, що регулюють освітній процес за ОП, оприлюднено на сайті закладу освіти у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу та стейкхолдерів (згідно із Законом України “Про освіту” (ст. 30)). У закладі визначено чіткі й зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ не було виявлено значних недоліків за критерієм щодо прозорості та публічності. Однак ЕГ звернула увагу на те, що: 1. Наказ “Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2023-2024 н.р.” <http://surl.li/mmhxr>, Гендерний план та Положення про Центр гендерної освіти при УжНУ <http://surl.li/mmhmb>, Положення “Про студентське самоврядування ДВНЗ “УжНУ” оформлені не в повному обсязі (відсутні підписи відповідних посадових осіб). Рекомендуємо до початку 2024-2025 н.р. оформити Накази про організацію освітнього процесу (у I і II семестрах), Гендерний план та Положення про Центр гендерної освіти при УжНУ, Положення “Про студентське самоврядування ДВНЗ “УжНУ” згідно з вимогами до ведення нормативної документації закладу вищої освіти. 2. На сайті Студентської ради <http://surl.li/dgggg> відсутня інформація про діяльність студентського самоврядування, вкладка Центру гендерної освіти порожня, зокрема відсутня інформація про діяльність <http://surl.li/mmhmg>, висвітлена інформація за 2021р., актуальна інформація за 2022-2023 рр. відсутня <http://surl.li/mmhmg>, на сайті Центру гум.вих роботи <http://surl.li/mm1nl> відсутні плани та звіти за 2021-2023 рр, на сайті підрозділу Працевлаштування <http://surl.li/bauqv> відсутні звіти про проведені заходи з працевлаштування, на сайті центру кар’єри <http://surl.li/mm1ob> застаріла (2016р.), актуальна інформація відсутня. Рекомендуємо до початку 2024-2025 н.р. оновити та поповнити сайти Студентської ради, Центру гендерної освіти, Центру гум-вих роботи, підрозділу працевлаштування, центру кар’єри.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

На сайті УжНУ достатнє інформаційне наповнення, зручна пошукова система, забезпечена політика прозорості та доступності механізмів діяльності університету. Прозорість і публічність діяльності УжНУ є достатньою для формування необхідного рівня довіри всіх стейкхолдерів, проте на сайті Студентської ради, Центру гендерної освіти порожня, Центру гум.вих роботи, підрозділу Працевлаштування, центру кар’єри актуальна інформація відсутня, що потребує оновлення та наповнення; Наказ “Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2023-2024 н.р.”, Гендерний план та Положення про Центр гендерної освіти при УжНУ, Положення “Про студентське самоврядування ДВНЗ “УжНУ”” оформлено не в повному обсязі (відсутні підписи відповідних посадових осіб). Підкритерій 9.1, 9.3 відповідають вимогам оцінювання пвністю, 9.2 - частково. Однак, вказані недоліки не є суттєвими й можуть бути усунені у короткий термін ОП. ЕГ дійшла висновку, що рівень відповідності ОП за критерієм 9 – В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад’юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кулик Олена Дмитрівна

Члени експертної групи

Семеног Олена Миколаївна

Косенчук Юлія Геннадіївна